

HOOFSTUK 9

ONTSTAANSGESKIEDENIS VAN VERNUWINGSKERKE VANUIT DIE BAPTISTE UNIE

1. “Mount Carmel Baptist Church” - George Mataboge

1.1 Ontstaansgeskiedenis

George Mataboge is gebore in 'n plek met die naam van Kanaän naby Rustenburg en hy het groot geword in 'n familie wat glad nie gelowig was nie. Hy is op die 11de Maart 1947 gebore as kind van Steven en Caroline Mataboge. George is gebore twee weke nadat sy vader gearresteer was weens sy politieke bedrywighede. Hy het sy vader eers leer ken op agtjarige ouderdom toe sy moeder aansoek gedoen het dat hy sy vader in die gevangenis kon besoek. Nadat sy vader uit die gevangenis vrygelaat is het daar egter 'n baie hegte verhouding tussen hom en sy pa ontstaan. Hulle was 'n huisgesin van vyf gewees. Drie meisies en twee seuns, en hy was die vierde geborene gewees. Sy pa het eendag aan hom vertel dat die naam George die naam was van die polisieman wat hom arresteer het twee weke voordat hy gebore was. Die rede hoekom hulle dit gedoen het was sodat die geskiedenis altyd lewend sal bly en wanneer hulle vir hom wat George gesien het sou hulle altyd gedink het aan die blanke polisieman wat sy vader gearresteer het.

Sy vader het aan hom gesê dat hy baie graag sy hart aan hom wil oordra sodat hy 'n belangrike man in sy gemeenskap kan word en iemand kan wees wat iets vir sy gemeenskap kan beteken. Sy pa het hom die geskiedenis van die land geleer en aan hom baie mooi verduidelik wat die behandeling was wat swartmense van blanke mense ontvang het. As 'n jong man was sy hart dus gevul met haat en bitterheid teenoor die witman as gevolg van die onderrig wat

hy van sy pa ontvang het. Sy vader het aan hom verduidelik dat die Bybel nie die woord van God is nie, maar dat dit 'n boek is wat deur witmense geskryf was. Sy pa het ook aan hom verduidelik dat die witmense na die land toe gekom het met die Bybel terwyl die swartmense die grond gehad het en hulle het die Bybel vir die swartmense gegee om te lees en terwyl hulle die Bybel gelees het, het witmense hulle grond gevat. Sy pa het hom ernstig gewaarsku daarteen dat hy moet waak om nie op skool gebreinspoel te word met leringe uit die Bybel uit nie. Sy pa het ook aan hom verduidelik dat die Bybel leringe bevat van 'n verdrukker wat ander mense wil onderdruk.

Gedurende sy matriekjaar het hy deelgeneem aan opstande in die skool en was ook in besit van verbanne literatuur. Die polisie was op sy spoor en hy het gevlug en is naby die Botswana grens in hegtenis geneem. Hy wou in Botswana aansluit by mense wat betrokke was by die "struggle" vir die bevryding en verlossing van sy mense. Hy is in hegtenis gemeen en na Rustenburg gebring waar hy verhoor is en is 'n vonnis van ses jaar opgelê waarvan hy op die ou einde net vier uitgedien het. In 1967 het hy begin om sy vonnis wat uiteindelik net vier jaar sou beloop uit te dien. Gedurende sy jare in die tronk het hy eensaam begin voel en geen leesstof is deur die tronkowerhede aan hulle beskikbaar gestel nie, maar op sy versoek vir leesstof is daar toe vir hom 'n Bybel gegee. As gevolg van die lering wat hy as kind ontvang het wat hom teen die Bybel gewaarsku het, het daar 'n stryd in hom ontstaan en was hy baie onwillig om die Bybel te lees, maar 'n begeerte om die witman tog beter te kan verstaan en ook om die eensaamheid te verdryf het hom daartoe gebring om die Bybel te begin bestudeer. Hy bestudeer die Bybel van Genesis tot Openbaring en probeer daarin 'n antwoord vind presies hoe die witman se gedagtes werk, maar hy word aangegryp deur die verhaal van Moses wat sy volk uit onderdrukking uitgelei het tot in die beloofde land.

Hy het in hierdie stadium selfmoord baie ernstig oorweeg want hy is deur sy

vader onderrig hoe om selfmoord te pleeg. Hebreërs 2:3 het hom egter aangegryp waarin hy gelees het :

“How shall we escape, if we neglect so great salvation, which at the first began to be spoken by the Lord, and was confirmed unto us by them that heard him.” (Heb 2:3 KJV)

Hebreërs 9:27 het hom ook getref wat sê:

“And as it is appointed unto men once to die, but after this the judgement.” (Heb 9:27 KJV)

Hierdie verse het hom aangeraak en het hom daarvan weerhou om selfmoord te pleeg.

'n Week nadat hy uit die gevangenis vrygelaat is het hy 'n groep Christene teëgekomp wat besig was om in die straat koortjies te sing en wat byeenkomste hou. Hy het ietwat trots gevoel dat hy 'n persoon was wat die Bybel deurgelees het. Dit was 'n “Assembly of God” groepie jong mense gewees. Hy het begin om met hulle te argumenteer oor die Bybel waarop die predikant hom versoek het om te luister na wat die Here sê want dit is maklik om 'n argument te wen en oor die Skrif te argumenteer maar hy moes luister na wat die Here vir hom in die situasie sê. Hy het aan die predikant gesê hy gee nie om, om te luister na die voorlees van die Woord nie, want hy weet dat dit nie die woord van God is nie en dat dit deur witmense geskryf is en bloot die gedagtes van witmense weerspieël. Hy dra dus aan die predikant oor dat dit wat die predikant gaan verkondig is nie die Woord van God nie, maar is bloot 'n interpretasie van dit wat die witman sê. Die predikant het hierop vir sy volgelinge verskoning gevra dat hy nou van sy voorbereide teks gaan afwyk want hy voel dat die Heilige Gees hom inspireer om 'n ander boodskap te bring. Vir George Mataboge was dit egter 'n teken dat die predikant bang was en dat hy nou skielik nie die moed het om dit te sê wat hy oorspronklik wou sê nie. Die predikant het egter begin om uit die Bybel uit voor te lees uit Hebreërs hoofstuk 2, vers 3. Vir George Mataboge was dit 'n baie groot verrassing gewees want dit was presies een van

die twee Bybeltekste gewees wat hom daarvan weerhou het om selfmoord te pleeg. Die predikant het die weg van saligheid verduidelik en die evangelie verkondig en daardie middag het George Mataboge Jesus Christus aangeneem as sy Verlosser en Saligmaker. Hy het die haat en bitterheid wat hy teenoor witmense gekoester het bely en daardie middag het die werklike “struggle” begin. Dit was op daardie stadium baie moeilik gewees om ‘n Christen te wees binne ‘n gemeenskap wat besig was met die “struggle”. Hy het veral van sy ouers en familie se kant af geweldige teëkanting beleef. Hy word uit sy ouerhuis uit verban en sy ouers bejeën hom as ‘n ongehoorsame kind wat deur die owerheid gebreinspoel is.

Vir drie maande lank leef hy soos ‘n tipe boemelaar op straat, heeltemal sonder ‘n huis of heenkome totdat Christene hulle oor hom ontferm en hom in hulle huis inneem. Sy vader wat ‘n baie toegewyde ANC lid was sterf in hierdie tyd dat hy van die huis af weg was. Alhoewel daar nooit afdoende bewyse was nie is die aanduidings tog daar dat sy vader deur die polisie doodgemaak is. Die ou haat en bitterheid het nou weer in sy hart opgekom en ten spyte van die onderrig wat hy van die Christene gekry het by wie hy ingewoon het, het ‘n geweldige stryd nou in hom ontstaan. Hy het gevoel dat hy op een of ander manier wraak moes neem vir die dood van sy vader. Hy het nou twee groot ideale gehad. Een was om sy vader se dood te wreek en die ander een was om tog op een of ander manier iets vir sy gemeenskap te beteken. Hy het in hierdie tyd gedink dat hy graag ‘n polisieman sou wou word omdat hy dan onder die sambreel van ‘n groot instansie kan werk en sodoende hierdie twee ideale van hom kon verwesentlik.

In hierdie tyd het hy egter al hoe sterker begin voel dat die Here hom roep om in die bediening in te gaan en die Woord van God te verkondig. Hy het sy bes gedoen om hierdie roeping te weerstaan en het daarteen gestry maar hy doen toe aansoek na die Baptiste Bybelinstituut toe, maar word geweier. Alhoewel hy nooit die bewys daarvoor kon kry nie vermoed hy baie sterk dat dit as gevolg

van sy politieke verlede was, want aan hom is gesê dat die Instituut vol was, maar mense wat na hom aansoek gedoen het, is wel ingeneem as studente. Hy het egter volhard om aansoek te doen en is toe wel op 'n later stadium as student toegelaat.

Hy ervaar tog verwerping van sommige van die studente as gevolg van sy politieke verlede, maar hy soek "fellowship" met ander studente by "Fort Hare" wat net sowat twaalf kilometer van "Fort White" af geleë is. Hy kom egter in groot moeilikheid as gevolg van die kontak met die studente by "Fort Hare" en word byna uit die Bybelinstituut geskors. Hy voltooi egter sy studies by die instituut in 1971.

In 1972 word by beroep na 'n gemeente in Potgietersrus waar vir hom 'n baie moeilike tyd sou voorlê en hy het ook op hierdie stadium nog steeds met die haat en bitterheid geworstel. Hy word op hierdie stadium in die kerk in Potgietersrus 'n salaris van net R18 per maand betaal. Hy sien die tyd wat hy in hierdie plek met die naam van Vaaltuin naby Potgietersrus moes deurbring as 'n tyd waarin hy deur die Here voorberei is vir die bediening wat hy later sou vervul. In Potgietersrus het hy en sy vrou ook die tragiese afsterwe van 'n baba dogtertjie beleef.

Drie jaar later op die 15de Junie 1976 word hy egter beroep na Ga-Rankuwa en hy kom daar aan net elf dae voor die onluste van 1976 sou uitbreek wat uit die aard van die saak toe vir hom 'n baie moeilike tydvak ingelei het. Die kerk in Ga-Rankuwa was sowat 3 km van die Mediese Universiteit van Suid Afrika (Medunsa) geleë. Die dienste van die kerk in Ga-Rankuwa is dikwels bygewoon deur studente van Medunsa asook personeel van die Hospitaal by Medunsa. Hy bedien vir twaalf jaar lank in Ga-Rankuwa en beleef 'n baie vrugbare bediening en sien die vrugte van sy arbeid deurdar baie mans en vrouens tot geloof in Jesus Christus kom. Beide die Potgietersrus en Ga-Rankuwa werke het

bestaan uit mense wat nie werklik 'n begrip gehad het van wat saligheid in Jesus Christus beteken nie. In Potgietersrus het hy ook die voorreg gehad om baie professionele mense tot geloof in Jesus Christus te lei. Sy salaris styg van R18 per maand in Potgietersrus tot R60 per maand in Ga-Rankuwa. In 1987 het hy die gemeente in Ga-Rankuwa verlaat en na "Mount Carmel" sy huidige gemeente gekom. Voordat hy egter na "Mount Carmel" gegaan het word hy beroep of genooi deur 'n sendingorganisasie met die naam van "Pro Missions" met hulle hooftak in Memphis, Tennessee om voltyds by hulle betrokke te raak. Die stigter van hierdie beweging was 'n Dr. Jimmy Irvine en 'n Rev. Harold Peasely was hulle Suid Afrikaanse verteenwoordiger gewees. Onder die leiding van hierdie organisasie is daar begin met 'n "Timothy Training School" projek waardeur hulle regdeur Suid Afrika beweeg en selfs ook in dele van Afrika waardeur mense opgelei is in die "Evangelism Explosion 3" of die sogenaamde EE3 kursus. Op hierdie wyse is mense dus opgelei en toegerus om evangelisasiewerk te doen. Tweedens het hulle ook 'n kursus aangebied "Change the world through prayer" waar mense onderrig is in die algemene beginsels van gebed en derdens is 'n kursus in leierskap en bestuur aangebied. Hy toer met hierdie kursusse regdeur Suid Afrika en selfs deur dele van Afrika vergesel deur Laurence Mogweu. Mogweu is tans in die Verenigde State besig met verdere studies.

Terwyl hy nog met hierdie werk besig was deur die kursusse aan te bied het hy onder die indruk gekom van die nood wat daar in die "Mount Carmel Baptist Church" was en was dit een van die gemeentes wat deur hulle bygestaan is. Die "Mount Carmel Baptist Church" het ontstaan as 'n werk onder die "Mabopane Central Baptist Church" onder die leierskap van Rev. K K Sefamela. Die "Mabopane Central Baptist Church" het hom gevra om die "Mount Carmel Baptist Church" oor te neem wat hy toe aanvaar het en dit was 'n gemeente met minder as twaalf lidmate. Hy het egter vervolgens die kursusse wat hy landwyd aangebied het nou deeglik met die lidmate van hierdie gemeente gedeel, gebaseer op Timoteus 2:2:

“And the things that thou hast heard from me among many witnesses the same commit thou to faithful men, who shall be able to teach others also.”

Hulle het die kerk dus deeglik onderrig om sielewenners te word en die kerk het baie stadig maar seker begin groei. Hy het egter in 1992 siek geword en in die hospitaal beland. Vir bykans twee jaar sou hy met gesondheidsprobleme sukkel, maar dit was eers toe dat hy finaal “Pro Missions” se diens verlaat het en voltyds by “Mount Carmel” alleen sou betrokke raak.

Die area waarin “Mount Carmel Baptist Church” gesetel is, is baie groot en die gemeente word ook baie gekniehalter deur die probleem van werkloosheid. Die bediening aldaar het ook sy gevaarelemente as gevolg van die probleem van misdaad wat in die area baie voorkom. Rev. George Mataboge en sy vrou is na die 1994 verkiesing deur kriminele in hulle huis aangeval nadat hulle ‘n week tevore deur ‘n profeet gewaarsku is dat daar ‘n groot toets oor hulle lewe gaan kom maar dat die Here nie sou toelaat dat hulle werklik skade lei nie. Hierdie was egter die vyfde keer dat die gesin of Rev. Mataboge self deur kriminele elemente aangeval is en elke keer is hy deur die genade van die Here bewaar. Hy sien egter in hierdie aanvalle ‘n voorbereiding vir bediening onder mense wat wel deur kriminele elemente aangeval of lastig geval word. Deur hierdie aanvalle kon hy baie beter met hulle identifiseer en werklik sy bediening onder hulle uitleef. Een van sy dogters het ook na die laaste aanval werklik tot geloof in Jesus Christus gekom toe sy gesien het hoe die Here hulle, as ‘n antwoord op haar ma se gebed tydens die aanval, bewaar het.

“Mount Carmel Baptist Church” konsentreer nie net op die wen van siele nie maar het ‘n holistiese benadering ten opsigte van die gemeenskap en die omgewing. “Mount Carmel Baptist Church” was net ‘n jaar oud toe die Rev. George Mataboge daar betrokke geraak het en dit het ontstaan deur die bediening uit “Mabopane Central Baptist Church”, deur ‘n jong man wat ‘n

Sondagskool aldaar begin het. Die gemeente tel vandag vyf en veertig volwasse lidmate.

Selfs in hierdie jare nadat hy voltyds by “Mount Carmel” was, het hy nog somtyds gesukkel om die gedagtes van haat en bitterheid onder beheer te kry. Terugflitse na behandeling wat hy by die polisie in Rustenburg gekry het, het hom nog somtyds gepla. Junior polisiemanne het baie keer die gevangenes mishandel sonder dat senior lede daarvan geweet het en hy het gesien hoedat sommige van die mense wat om hom aangehou was gesterf het as gevolg van die behandeling. Gedagtes van die mishandelings in die gevangenis het hom nog baie lank bygebly soos dat hulle by herhaling aangerand is sonder enige oorsaak of dat hulle byvoorbeeld kos met baie sout in gegee is en dan baie min water gekry het en dat hulle baie keer verhinder was om in die nag te slaap. Ook lang tye van alleen aanhouding was baie moeilik vir hom gedurende daardie tyd. Baie van hulle het ook slegte sig gehad na die tyd as gevolg van die aanrandings. Van al hierdie negatiewe gedagtes het die Here hom verlos en vandag kan hy sê dat hy hulle nie meer haat nie omdat die Here werklik ‘n wonderwerk in sy hart verrig het.

Die meeste van die bedieninge wat hy gedoen het tot en met sy tyd in “Mount Carmel” was onder die “Baptist Convention” gewees wat as voorloper die “Baptist Bantu Church” gehad het wat oorspronklik begin is onder die “South African Missionary Society”. Al die swart pastors van die tyd was onder die wakende oog en toesig van ‘n blanke superintendent. Hierdie superintendente het onder die swart kerke gewerk en die swart pastors was veronderstel om ‘n maandelikse rapport aan hulle te gee waarop die superintendente dan weer kwartaalliks aan ‘n sendingraad verslag gedoen het. As daar nie aan hierdie bepaling om maandeliks verslag te doen voldoen word nie is enige vorm van ondersteuning van die kant van die “Missionary Society” aan die betrokke swart werk gestaak. Dit was dan ‘n absolute onuithoudbare situasie vir kerke wat nie

deur hulle eie gemeentes ondersteun kon word nie. Fietse is egter deur die “Baptist Missionary Society” aan hierdie swart pastors voorsien en met hierdie fiets moes daaglik gemiddeld tussen vyftien en vier en twintig kilometer afgelê word om verskillende gemeentelede te besoek en dan moes verslag daarvan aan die superintendent gelewer word. Al hierdie verskillende dinge het daartoe bygedra dat daar ‘n persepsie onder die swart pastors was dat die Baptiste Unie diskriminasie toegepas het. Dit het tot gevolg gehad dat die Rev. George Mataboge in sy preke en waar hy die woord bedien het baie hard uitgevaar het teen enige vorm van diskriminasie of rasse vooroordeel. Die Baptiste Unie is dan ook geweldig veroordeel vir die manier waarop hulle met swart pastors gehandel het. Anders as die lokale gemeentes binne in die Baptiste Unie wat die outonomie van die lokale gemeente huldig, is die “Baptist Missionary Society” ‘n sentraal beheerde organisasie en het die “Convention” pastors baie krities gestaan oor die manier waarop met hulle gedeel is deur die “Baptist Missionary Society”, wat op sy beurt onder die beheer van die Baptiste Unie gestaan het. Op kongresse en konferensies en byeenkomste is harde woorde gespreek teen die wyse waarop hulle behandel was. Ongelukkig is hierdie boodskappe waarin die kritiek uitgespreek is net gehoor deur die mense teen wie gediskrimineer is en in plaas daarvan dat hulle getroos en bemoedig word het dit net die haat en bitterheid in hulle harte aangevuur. Die ongelukkigheid van die situasie was dat die lidmate van hierdie gemeentes onder druk was en ook by hulle kerk en deur pastors bedien was wat self onder druk was.

In 1987 toe die “Baptist Convention” weggebreek het uit die Baptiste Unie was Rev. George Mataboge ‘n lid van die “executive” van die “Baptist Convention” gewees. Die “Convention” het beoog om homself op te bou sodat hy op ‘n gelyke voet met die Baptiste Unie kon onderhandel. Rev. Mataboge het egter gevoel dat dit baie moeilik vir hulle gaan wees om hulleself op hulle eie op te bou tot so ‘n mate dat hulle op gelyke voet met die Baptiste Unie kon onderhandel en hy het op daardie stadium besluit om by die Baptiste Unie te bly. Sy doel om

by die Baptiste Unie te bly was dan ook:

"I can help the Baptist Union to understand our black churches far better than before, that is why even today I am in the Baptist Union regardless of the position that I am having. I am there as a servant to guide them towards reconciliation with the Convention"

Sonder die teenwoordigheid van swart gemeentes binne die Baptiste Unie sou daar geen sprake van rekonsiliasie kon wees nie.

1.2 Die verhouding tussen die Baptiste Unie en die "Baptist Convention"

Die Rev. J W Joyce was die eerste gewees wat 'n voorstel gemaak het dat daar 'n aparte swart "assembly" binne in die Baptiste Unie gestig word. Maar die formasie van 'n aparte liggaam vir swartes het plaasgevind in 1927 te Tshabo. Tshabo is ook die plek waar die eerste werk onder swartes begin is deur Karel Pape van die Duitse Baptiste Kerk in Berlin in 1871. Mogashoa (1998:47) wys daarop dat hierdie werk, alhoewel dit afsonderlik van die Unie gestaan het, onderdanig aan die Unie moes wees. Alhoewel hierdie swart "assembly" afsonderlik van die Baptiste Unie sou wees sou dit in alle opsigte onderdanig aan die Baptiste Unie wees. Geen eiendom sou aan die swart kerk oorgedra word nie en dit is baie duidelik dat daar 'n paternalistiese houding teenoor die swartes was. Die "South African Baptist Missionary Society" sou die reg hê om enige besluit wat die Bantoe Baptiste Kerk geneem het te veto. In 1926 tydens die "assembly" in Port Elizabeth is daar finaal besluit om 'n eie aparte "Bantu Baptist Church" te stig. Ennals het by hierdie geleentheid verklaar:

"It is the hope and prayer of the European brethren that the Bantu Baptist Church may gain an increasing hold on the Bantu people and become an ever greater power for good in their racial development" (Mogashoa 1998:48)

Ennals het voortgegaan om te sê dat die Baptiste Unie sou graag wou sien dat die Baptiste kerk sterk word onder die Bantoe as hulle eie uitdrukking van die getrouheid en die waarheid in Jesus. Mogashoa (1998:48) haal vir Ennals aan hoe hy aparte ontwikkeling teologies wou verdedig:

“Every race has its own special characteristics, and therefore its own gift to bring - its own jewel to place in the crown of the Redeemer. The Saviour was born of Asiatic human parentage, and brought up in Semitic surroundings, and it is said that He can never be fully understood by us Westerners – that the East has yet a great gift to give the world in the understanding of a side of Christ’s personality that the West has not grasp. If that is true, it is also true that the sons of Africa, representing the third great racial division of the world’s inhabitants, have their own way of looking at things, and may have, surely will have, an understanding of the wonder of the Christ who is fullness that filleth all, differing somewhat from ours. Everyone perceives in another what has some relation to himself. We rejoice to think that in Jesus is the whole Word of God, which expresses itself fully at Pentecost in all languages. Therefore, the name Bantu Baptist Church was to mark the church as belonging to the Bantu people, and will help them realise that the church is not a foreign institution, imposed on them from abroad. It is because Jesus is inexpressibly dear to us Europeans that we are anxious no suggestion of anything foreign or alien in race should hinder you Bantu people from welcoming Him wholeheartedly as your sovereign Lord and Master”

Die swart pastors het hierdie onderdanige rol wat nou op hulle gelê was gelate aanvaar omdat hulle werklik nie ‘n ander keuse gehad het nie. Dit is deur die Rev. Mashologu genoem dat dit nie ‘n begeerte van hulle is om van die blankes af te skei nie, maar as gevolg van hulle velkleur is hulle in baie plekke nie welkom saam met die blankes nie. Toe Pape ‘n kollekte vir die swartes gehou het, het die swartes uitgestap en hulle het nie die volgende diens bygewoon nie. In 1886 het die Afrikaanse Baptiste Kerk ook by die Baptiste Unie aangesluit en hoofsaaklik Afrikaanssprekende mense bedien. Die “S A Baptist Alliance” is gestig om die bruinmense te bedien en die “Natal Indian Baptist Association” en die “Indian Baptist Mission” is opgerig om die evangelie aan die Indiërs te verkondig. Hierdie Indiër organisasies is oorspronklik begin deur sendelinge van Indië en terwyl al die ander groepe assosiasie status dadelik bereik het moes die swart “Bantu Baptist Church” wag tot in die 1960’s vir hierdie status.

Die “Bantu Baptist Church” het in 1960 ‘n lid van die Baptiste Unie geword, die jaar toe alle assosiasies in staat gestel is om proporsionele verteenwoordiging

op die Baptiste Unie “assembly” te hê. Dit het beteken dat elke assosiasie geregtig was om een verteenwoordiger op die Baptiste Unie se uitvoerende komitee te hê en een verteenwoordiger by die “assembly” self. As ‘n assosiasie meer as twee duisend lede gehad het kon dit twee verteenwoordigers na die “assembly” gestuur het, maar hierdie reël het nie gegeld vir die blankes nie aangesien ‘n enkel blanke kerk ‘n verteenwoordiger kon stuur na die “assembly” wat dieselfde stemkrag gehad het as ‘n verteenwoordiger wat namens honderde indien dan nie duisende swart Baptiste hulle op die “assembly” verteenwoordig het. In 1965 is die naam “Bantu Baptist Church” verander na die “Baptist Convention” wat totaal swart gebly het. In 1967 het die “Baptist Convention” assosiasie status verkry en dit het beteken dat die kerk en administrasie onder die Baptiste Unie gekom het en nie meer deur die “South African Baptist Missionary Society” of die “Baptist Union Missions Department” verteenwoordig is nie. Van hierdie oomblik af aan was die Unie veelrassig maar nie nie-rassig nie. In 1967 het die Baptiste Unie verander van proporsionele verteenwoordiging na ‘n verkiesing wat gebaseer was op meriete, gawe en geestelikheid. As gevolg van hierdie besluit het die “S A Baptist Alliance” in 1970 opgehou bestaan. In 1975 gedurende die “assembly” het die Baptiste Unie verklaar dat geen verskil gemaak mag word of gediskrimineer mag word op grond van kleur, ras of taal nie. In 1976 het die “Indian Baptist Mission” assosiasie status verkry. Die Unie het nietemin blank beheerd gebly omdat swart gemeentes nie maklik toegelaat was tot die Unie nie omdat daar gesê is dat hulle nie finansiële selfvoorsienend was nie (Mogashoa 1998:49-51).

Mogashoa (1998:51) wys dan ook daarop dat finansies en teologiese opleiding gebruik was om die swartes in ‘n onderdanige situasie onder die blanke te hou. Sels na 1968 toe die “South African Baptist Missionary Society” en die “Union Trust Funds” verenig het om die “Baptist Trust Funds” te word het dit tog in die praktyk so gefunksioneer dat die blankes die grootste sê gehad het oor hoe hierdie finansies aangewend moes word, omdat die Unie self die grootste bydrae

gelewer het. Ook die teologiese opleiding is op 'n rasse basis gedoen. "Parktown Baptist Theological College" het vir Engelssprekende witmense voorsiening gemaak, die "Baptist Bible Institute" in die Transkei en die "Fort White Baptist College" was vir swartmense, die Kaapstadse kollege was vir bruinmense en Indiërs en die Afrikaanse Baptiste Teologiese seminarium in Kemptonpark was vir Afrikaanssprekende blankes gewees. In 1980 is daar besluit dat daar weggedoen sal word met assosiasies en dat die "Baptist Convention" kan voortbestaan tot en met 1988 en dat hulle dan totaal en al sou insmelt met die Baptiste Unie en dan nie meer afsonderlike verteenwoordiging op die "executive" sou geniet nie. Die basiese gedagte was dan dat die "Convention" moes verdwyn omdat die behoeftes van die swart kerke baie beter deur die Unie voorsien kon word. In 1983 gedurende 'n "Convention" byeenkoms in die Jabavu Baptiste Kerk in Soweto het afgevaardigdes dit onmoontlik gevind om te funksioneer binne die nuwe voorgestelde oorgangstruktuur. Die gevoel onder die afgevaardigdes was dat die struktuur nie gehelp het om die werklike fundamentele probleme wat binne in die Baptiste kerk bestaan het op te los nie, en dat dit slegs op 'n oppervlakkige wyse aangespreek is. Vanaf hierdie byeenkoms het die Convention hulleself gesien as 'n behoorlik gekonstitueerde denominasie met 'n baie duidelik gedefinieerde organisatoriese struktuur met voltydse personeel. Op die nasionale toneel het die Christelike kerk homself geherdefinieer, teologies op soek na 'n teologie wat die ongelykhede en die onregverdighede van apartheid kon beveg. Drie baie belangrike dokumente is dan ook deur kerke geformuleer in hierdie tyd, die Kairos dokument in 1985, die Ewisa dokument in 1986 en 'n "Relevant pentecostal witness" in 1987. Gedurende 1982 se byeenkoms het die "Baptist Convention" 'n sub-komitee aangewys om konkrete voorstelle te maak hoe Baptiste in Suid Afrika verenig kan word. Die naam van die sub-komitee was verander na die "Liason" komitee in 1984. Van die begin van 1988 af het die "Baptist Convention" totaal en al opgehou om onder die Baptiste Unie te funksioneer. Dieselfde jaar het die "Baptist Convention" lid geword van die "All

Africa Baptist Fellowship” as ‘n volle lid. Die “Baptist Convention” het ‘n lid geword van die Suid Afrikaanse Raad van Kerke (Mogashoa 1998:54-57).

1.3 Multikulturele samestelling – beïnvloeding en benadeling deur die apartheidsisteem

Onder die apartheidsregime, sê Rev. Mataboge, glo hy nie dat daar ‘n enkele swart persoon was wat nie deur die diskriminasie deur die vorige regering geaffekteer was nie. Hy sonder die euwels van die pasboekstelsel uit as een van die ergste diskriminerende wette. Hierdie boek moes bykans vier en twintig uit die vier en twintig uur met hulle saamgedra word en hulle was nie toegelaat om iewers heen te gaan sonder daardie pasboek nie. Hy beskryf dit “*it was terrible, it was a heavy yoke upon our necks.*” Die sogenaamde artikel 29 waarvolgens jy nie sonder ‘n permit in ‘n spesifieke area mag gewees het nie het ook baie hartseer en ontwrigting veroorsaak. Hy beskryf dan ook ‘n situasie waarin sy vrou in Kroonstad woonagtig was en hy sê dat diskriminasie in Kroonstad nog erger as in die Transvaal was. Wanneer hy sy vrou in Kroonstad wou gaan sien moes hy na die munisipale kantore gaan en aansoek doen vir ‘n permit om dit te kan doen. Die munisipaliteit sou dan ‘n permit aan hom uitreik wat net geldig was vir vyf ure en hy moes dan na Kroonstad gaan om sy vrou te sien en moes as ‘n Christen sy pad vind onder hierdie onregverdige bepalings heen. Hy het by die pastor waar hulle tuis was weggekruipt wanneer hierdie munisipale polisie kom. Hy onthou ‘n dag dat hy net gevoel het iets sê dat hy moet opstaan en gaan bid, en terwyl hy besig was om te bid het hulle aan die deur geklop omdat hulle inligting bekom het dat hy daar was. Die munisipale polisieman het tot binne in die kamer gekom waar hy besig was. Die Here het net sy hand oor hom gehou sodat die munisipale polisieman hom nie kon sien nie, alhoewel hy binne in die kamer was en het sodoende arrestasie vrygespring. Die Here se opdrag aan hom terwyl die polisieman in die kamer was, was om net saggies voort te gaan om te bid.

By die afsterwe van 'n kind van hulle is sy vrou twee dae tyd gegee om die huis te ontruim. Hy sê dit was die ergste diskriminasie wat hy nog teëgekomp het op daardie stadium, dat 'n vrou wat so pas 'n babatjie verloor het en nog deur haar familie en vriende bygestaan word verplig was om die huis te verlaat. Hulle was toe geforseer gewees om Kroonstad te verlaat en moes die ontferming en vertroosting van familie en vriende verbeur. Hy sê dat gebeure soos hierdie die boosheid van die apartheidsstelsel illustreer. 'n Ander faktor wat hy uitlig is die geweldige klein salarisse wat die swartmense ontvang het en die algemene manier waarop hulle behandel was. Hulle was nie toegelaat om iets te sê oor hulle klein salarisse teenoor hulle base of die regering nie, en daarby lig hy ook die hele onderwysituasie vir swartmense uit. Die hele onderwysstelsel was een van onderdrukking gewees en dit was Dr. Verwoerd gewees wat gesê het dat hy nie wil sien dat swart kinders wetenskap en wiskunde bestudeer nie.

Suzman (1993:35) haal Dr. Verwoerd dan ook aan:

“What is the use of teaching the Bantu child mathematics if he cannot use it in practice? What is the use of subjecting a Native child to a curriculum, which in the first instance is traditionally European? I just want to remind Honorable Members that if the Native inside South Africa today in any kind of school in existence is being taught to expect that he will live his adult life with a policy of equal rights he is making a big mistake”

Rev. Mataboge beskryf hierdie tipe van onderwysstelsel dan ook as die van slawerny wat daarop neergekom het dat wetenskap en wiskunde net vir blanke kinders toegelaat was sodat swart kinders altyd in 'n onderdanige posisie sou bly. Die nuwe regering het hierdie aangeleentheid egter heeltemal verander en alhoewel hy nie 'n klakkelose naper van die nuwe bedeling is nie, het hy groot waardering vir wat op die onderwysgebied plaasgevind het in die nuwe Suid Afrika.

1.4 Ekumeniese bedrywighede

1.4.1 Bande met die Baptiste Unie

Rev. George Mataboge is tans (1998-1999) die vise-president van die Baptiste Unie van Suid Afrika en sal daarom outomaties aan die einde van 1999 die president van die Baptiste Unie word wat die denominasie die nuwe millennium sal binnelei. Beide hy sowel as die gemeente is baie toegewy aan die Baptiste Unie en hy sien ook hulle toekoms as lede van die "Northern Baptist Assosiation" wat die provinsiale arm van die Baptiste Unie in die ou Transvaalse gebied is asook binne in die Baptiste Unie. Beide hy en die gemeente sien ook hulleself nie as bedelaars binne die Baptiste Unie nie maar het 'n begeerte om mee te doen aan sendingwerk en om van hulleself te kan gee en nie net te ontvang nie. Hulle het ook 'n visie om by kerkplanting betrokke te wees. Uit die aard van die saak bestaan die gemeente as gevolg van die ou groepsgebiedewet slegs uit swartmense omdat dit vir 'n blanke 'n afstand van bykans veertig kilometer sou neem om my die "Mount Carmel Baptist Church" te kom.

1.4.2 Verhouding met ander vernuwingskerke

Hy het baie nou bande met beide die Rhema kerk sowel as die "Hatfield Christian Church". Hy was op baie goeie voet met pastor Ed Roebert gewees wat in 1997 oorlede is. Hy het dan ook in die laat tagtiger jare gereeld 'n byeenkoms in Sunnyside bygewoon wat deur Hatfield georganiseer was waar pastors van oor die hele groter Pretoria gebied bymekaar gekom het. Sy eerste motor 'n 1948 Consul was deur 'n lidmaat van Hatfield aan hom geskenk. Ten spyte van uitnodigings en poging van Hatfield om hom daar betrokke te kry het hy nogtans aan sy lokale gemeente en die Baptiste Unie lojaal gebly. Ten spyte van die feit dat hy bewus is van die verskillende sieninge van Hatfield en die algemene siening in die Baptiste Unie aangaande die Charismatiese gawes pla

dit hom glad nie omdat sy kultuur in wese Charismaties is en het hy geen probleem daarmee nie. Hy is ook op die oomblik die voorsitter van die Mabopane Predikante Forum.

1.4.3 Verhouding met ander Pinksterkerke

Hy het uit die aard van die saak ook 'n uitstekende verhouding met die res van die Pinksterkerke en alhoewel hulle verskil aangaande sekere teologiese aangeleenthede soos die outonomie van die lokale gemeente het hulle ook tog baie in gemeen op die terrein van die pneumatologie alhoewel daar ook groot verskille is veral aangaande die spreek in vreemde tale as die finale bewys van die doping in die Heilige Gees. Ten spyte daarvan is daar tog 'n baie goeie gesindheid tussen "Mount Carmel" en die gevestigde Pinksterkerke.

1.4.4 Verhouding met tradisionele kerke

Hy sê dat hy verstaan die doelstellings van die gevestigde kerke en dat hy 'n baie groot agting vir die tradisionele kerke het. Daar is hoegenaamd geen vorm van antagonisme of vyandigheid nie en die "Mount Carmel Baptist Church" en hyself het 'n baie hartlike verhouding met al die tradisionele Christelike kerke.

1.4.5 Suid Afrikaanse Raad van Kerke

Hy het op hierdie oomblik nie direkte kontak met die Suid Afrikaanse Raad van Kerke nie, maar daar was baie kontak gewees toe pastoor Frank Chikane die sekretaris van die Suid Afrikaanse Raad van Kerke was. Hy het die kerke dikwels toegesprek oor kontekstuele teologie, en hy het dikwels by die gemeentes waar Rev. Mataboge bedien het besoek afgelê.

1.4.6 Gemeenskapsbetrokkenheid

Rev. George Mataboge is ooreenkomstig die aanvanklike roeping wat hy van die Here ontvang het baie aktief in sy gemeenskap, selfs op 'n wyse wat hy gedeeltelik polities beskryf. Hy sê dit word noodsaak deur die situasie waarin die mense in sy gemeenskap hulleself bevind. Die betrokkenheid is meer sosiologies as direk polities van aard. Hy behoort op die oomblik aan geen politieke party nie en hy voel dat indien 'n pastor aan 'n politieke party behoort daar verdeeldheid in die gemeente kan kom as gevolg van sy deelname aan partypolitiek.

Die gemeente bestuur 'n dagversorgingseenheid asook 'n spesiale eenheid wat omsien na die welsyn van ou mense. Hy is ook baie betrokke by die stryd teen kriminaliteit en hy besoek gereeld die polisiestasie waar hy die polisie bemoedig in hulle stryd teen kriminaliteit. Hy het 'n besondere passie vir die jeug omdat dit veral onder die jeug is waarin kriminele aktiwiteite soos motorkapings en inbrake voorkom en hy probeer om gereeld ook samesprekings te voer met komitees en instansies om die kriminaliteit in die samelewing te probeer uitwis. Gedurende 1998 is daar dan ook 'n interdenominasionele biduur teen kriminaliteit in die omgewing begin. Hy is ook betrokke by werk onder die taxibestuurders. Hy dien in die bestuursliggame van twee van die skole in die omgewing. Hy is ook betrokke by verskillende sogenaamde "societies" wat mekaar bystaan in tye van dood en mekaar bemoedig en finansieel ondersteun. Hy voer ook redelik gereeld samesprekings met die burgemeester oor metodes hoe die inwoners van Mabopane gedien kan word. Hulle is op die oomblik ook besig met die stigting en oprigting van 'n Christelike skool veral as gevolg van die morele verval binne in die staatskole. Hierdie Christenskool sal gekoppel wees aan die sogenaamde ACE of "Accelerated Christian Education" wat van Amerika afkomstig is. Verlaag die onderrig van wetenskap sal in hierdie skool prioriteit geniet want volgens Rev. Mataboge is dit een van die moeilikste vakke om in 'n

swart gemeenskap te doseer. Dit is veral as gevolg van 'n gebrek aan goed toegeruste laboratoria.

1.5 Interpretasie en beoordeling

Die Rev. George Mataboge is tans die vise-president van die Baptiste Unie van Suid Afrika en sal in September 1999 die President van die Baptiste Unie van Suid Afrika word. 'n Geskiedenis van politieke aktivisme wat hom 'n aantal jare in die gevangenis laat deurbring het, is deel van die vorming van hierdie man wat bestem was om 'n groot rol in die vernuwingskerke vanuit Baptiste agtergrond, nie net in Pretoria nie maar in die hele Suid Afrika te speel. Hartseer verhale van die onreg van die Baptiste bedeling wat hierdie man geteister het, is tog alles deur God se genade omgedraai om vandag so 'n man op te rig om sy kerk te lei. Reeds tydens sy geboorte was sy vader afwesig omdat hy in die tronk was en sy naam het hy gekry van die polisieman wat gekom het om sy pa te arresteer sodat die familie dit nooit sou vergeet nie. Net soos al die ander leraars van die vernuwingsgemeentes vanuit Baptiste agtergrond met die uitsondering van die Rev. Chin Reddy van die Laudium Baptiste Kerk het Rev. George Mataboge ook die gawe van spreek in vreemde tale ontvang en is hy ook 'n beoefenaar van hierdie gawe. Rev. Mataboge sê ook dat swartmense van nature Charismaties is.

2. “Mabopane Central Baptist Church” – Reuben Mamatsinya

2.1 Ontstaansgeskiedenis

Reuben Mamatsinya is gebore in 'n gehuggie in Vendaleland. Hy was die oudste kind en sy ma het hom verwag terwyl sy pa nog 'n skolier was. Hulle het saamgebly as man en vrou alhoewel hulle nie amptelik getroud was nie. Terwyl hy nog 'n suigeling was is hy gedoop en hy het die naam van Reuben ontvang. Hy sê dat hy veronderstel dat sy ouers belowe het om hom die Woord van God te leer en om hom aan te moedig om na die Sondagskool te gaan. Na 'n kort tydjie het hulle egter uitmekaar gegaan en hy het nie meer 'n plek in enigeen van hulle se lewens gehad nie. Nog sy pa nog sy ma wou hom as kind gehad het. Daar was egter 'n ouma gewees wat hom in sy pa se huis grootgemaak het. Sy ouma het hom genoem Thinavhuyo wat beteken geen plek om heen te gaan nie. Na 'n aantal jare het sy ouma gesterf en sy lewe het byna ondraaglik geword. Die lewe het vir hom nog meer ondraaglik geword veral as gevolg van die feit dat sy pa weer getrou het en sy stiefma hom gehaat het. As gevolg van 'n gebrek aan ouerlike toesig en versorging het hy sonder enige dissipline grootgeword en hy het in sy eie woorde 'n “hooligan” geword en het op enige plek geslaap net waar hy maar moontlik kon. Hy het nie genoegsame klere of kos gehad nie, en hy het dikwels kos uit asblikke versamel. Eendag het iemand hom vir 'n middagete genooi en dit was die eerste keer in baie jare van honger wat hy ordentlike kos geëet het.

Hy sê hy het uit desperaatheid uitgeroep dat hy wens dat iemand hom wil koop sodat hy sonder vergoeding net vir hulle kan werk om ordentlike kos elke dag te kry, maar daar was niemand wat so 'n aanbod gemaak het nie.

Hy was lid van 'n bende en 'n haat het sy hart gevul. Hy sê dat sy lewe gevul was met slegte mense en dat hy ook bensien gedrink het, dagga en sigarette

gerook het en 'n immorele lewe met meisies gelei het.

Hy het eendag bene gesteel van 'n plaas af en het gedink dat hy geld daarmee kon verdien om dit te verkoop en vir homself iets sou kon koop om te eet. Hy is egter gevang en het so 'n straf van die plaaseienaar gekry dat dit hom 'n lang tyd geneem het om van die pyn ontslae te raak. Hy sê dat hy selfs op 'n keer sy eie pa se koei gesteel het en dat hy werklik 'n professionele dief begin word het. Hy sê so sleg as wat hy was het hy egter baie daarvan gehou om te studeer en hy het Saterdag gewerk om sy skoolgeld te betaal en dat die Here vir hom werklik goed was want hy het sy standerd agt voltooi.

In 1972 het sy vriende teen hom gedraai as gevolg van 'n meisie en hy was byna vermoor in daardie jaar. Sy vriende het sy huis aangeval, die vensters en 'n deur gebreek maar onder die beskermende hand van die Almagtige God het hy daarin geslaag om vir sy lewe te vlug. Hy sê dat hy baie bewus is van die feit dat sy lewe in gevaar was en hy was geestelik en fisies siek. Hy het baie dokters sowel as profete genader, maar niemand kon hom help nie. Hy het daarna verlang om te sterf en hy het gedink dat die enigste oplossing vir al sy probleme sou wees om in die graf te eindig. (Mamatsinya, Rejected but found by Christ)

Reuben Mamatsinya het in die Gereformeerde Kerk groot geword. Sy pa en sy stiefma was lede van die Gereformeerde Kerk. Nadat hy standerd agt voltooi het is hy na 'n Bybelskool van die Gereformeerde Kerk in Vendaland en dit is waar iemand wat van "Sweet Waters" in Natal afkomstig was hom na die Here toe gelei het en waar hy Jesus Christus aangeneem het as sy persoonlike Verlosser en Saligmaker. Na die jaarkursus in die Bybelskool in Vendaland het hy na die Gereformeerde Kerk se predikante-opleidingsentrum in Hammanskraal gegaan. Hy het egter nie sy studies in Hammanskraal voltooi nie, want hy het besef dat dit nie heeltemal was waar sy roeping gelê het om die teologiese

opleiding in Hammanskraal te ondergaan nie. Hy het van die Dorothea sending te hore gekom en is toe na die opleidingsentrum van die Dorothea sending. Hy het vir drie jaar opleiding by die Dorothea sending ondergaan om as evangelis opgelei te word. Hy het in sy vierde jaar 'n praktiese kursus in tentevangelisasie gedoen en het rondgetrek saam met hierdie tentbediening. Hy was egter nie toegelaat gewees om mense te begrawe of om met meisies te meng nie.

Hy trou hierna met 'n meisie wat 'n lidmaat was van 'n Baptiste kerk en dit is hier waar sy kontak met die Baptiste Unie begin het. Hy begin 'n evangelisasie organisasie wat onder skoolkinders werk met die naam van "Jesus for Schools Ministry". As gevolg van hierdie "Jesus for Schools Ministry" het hy onder die aandag van die "Pretoria and District Church Planting Committee" gekom en het hy ingeskryf as 'n buitemuurse student van die "Baptist Theological College" in Randburg waar hy dan ook sy teologiese diploma voltooi het. "Mabopane Central" is nie sy eerste gemeente nie maar wel "Mount Carmel" waar die Rev. George Mataboge later die leraar sou word. Hy het die gemeente in "Mount Carmel" begin en was vir twee jaar daar werksaam. Hy het die gemeente daar begin met net 'n ou sinkhuisie sonder 'n heining, sonder toilette en sonder water. 'n Besigheidsman het hierna vir hom 'n kantoor aangebied vanwaar hy sy bediening van "Jesus for Schools Ministry" kon bestuur.

Sy doel was nie om 'n nuwe kerk te begin nie, maar hy wou hom besig hou met sy evangelisasiewerk in skole elke dag. Na hierdie man vir hom 'n kantoor aangebied het, het 'n vrou eendag in die kantoor ingekom en gesê dat sy hom gehoor preek het in een van die skole drie jare gelede. Sy het 'n groot probleem gehad en nadat hy na haar geluister het, het hy haar beraad en sy het Jesus Christus aangeneem as haar persoonlike Verlosser en Saligmaker. Sy was gevul met vreugde en sy het belowe om saam met haar vriend terug te kom. Sy het gesê dat sy weer na sy prediking wou kom luister. Hy het egter op daardie stadium nie elke Sondag gepreek nie en hy het ook nie 'n gemeente van sy eie

gehad nie. Die Here het nou egter begin om met hom te praat en vir hom te sê dat hy 'n kerk moes begin in dieselfde gebou as waar sy kantoor geleë was. Hy het oor die aangeleentheid gebid en daardie Sondag het hy nie na die kerk gegaan waar hy gereeld heen gegaan het nie maar wel na sy kantoor om te bid. Drieur die oggend het die Here vir hom 'n antwoord gegee en die opdrag was dat hy die pastor van 'n gemeente moes wees. Hy het die eienaar van die gebou gevra om vir hom die hoofsaal beskikbaar te stel waar hy met eredienste kon begin. Die eienaar het toegestem en hy het gevoel dat 'n geweldige las van sy skouers af geval het. Hy het veertig stoele gekry om in hierdie groot saal te sit. Die volgende Saterdag het die vrou gekom met haar vriend terwyl hy besig was om die stoele te rangskik. Hy het hulle uitgenooi na die erediens toe wat vir die eerskomende Sondag beplan was. Daardie Sondag was daar veertien mense in die diens gewees. Die volgende Sondag was opstandingsondag en hy was uitgenooi om op 'n ander plek te preek maar die Sondag daarna het sewentien mense die diens bygewoon. Die getalle het gegroei en die saal het naderhand te klein geword. Die eienaar van die gebou het hulle baie keer na verskillende plekke in die selfde gebou geskuif om die groei te akkommodeer. Hy het nou beide hierdie bedienings behartig naamlik "Jesus for Schools Ministry" sowel as die "Mabopane Central Baptist Church". Hy sê dat die kerk vandag sterk groei en dat die behoeftes van die mense naamlik hulle fisiese, sosiale, intellektuele en geestelike behoeftes in die gemeente vervul word. Sowat twee honderd mense woon die oggenddienste by en die gemeente het 'n lidmatetal van een honderd en twintig.

'n Nuwe bediening het ook uit die gemeente ontstaan naamlik "Love in Action Ministries". Hierdie is 'n bediening aan straatkinders. Straatkinders wat van hulle huise af weggeloop het word deur hierdie bediening versorg. 'n Sentrum is ingerig waarin daar na hierdie straatkinders omgesien word om aan hulle blyplek sowel as kos en klere te voorsien. Baie van die kinders keer terug na hulle ouerhuise nadat hulle die Here Jesus as hulle Verlosser en Saligmaker ontmoet

het. Ander van hulle gaan terug skool toe bedags en kom slaap net in die aande in die sentrum. Daarby het ander bedieninge ook begin. Daar is die “Go for the Goal” wat berading aanbied vir meisies wat swanger is om te voorkom dat hulle aborsies ondergaan. Dan is daar ook ‘n “Empowerment ministry” wat mans en dames toerus en oplei om verskeie werke te doen. (Mamatsinya: The history and vision of Mabopane Central Baptist Church)

Vandag woon die seuns in hierdie sentrum vir straatkinders terwyl die dogters by hom en sy vrou aan huis bly. Die “Go for the Goal ministry” word ook bygestaan deur ‘n mediese dokter wat al sy pasiënte wat aborsies aanvra na hulle verwys vir berading. “Global Mission Outreach” is ook ‘n bediening wat uit die kerk uit ontwikkel het en waardeur kinders van die omgewing jaarliks na Amerika geneem word.

Hy sê dat hy ten gunste van die beoefening van die gawes van die Heilige Gees in sy lewe en ook in die van die gemeente is omdat hy gevul was met die Heilige Gees nadat hy tot geloof in Jesus Christus gekom het. Hy noem dat hy die gawe van spreek in vreemde tale beoefen. Hy sê dat ‘n kerk nie kan groei sonder die gawes van die Heilige Gees nie. Hy skryf die feit dat baie Baptiste kerke klein is toe aan die feit dat hulle nie ruimte maak vir die beoefening van die gawes van die Heilige Gees nie.

2.2 Multikulturele samestelling – beïnvloeding en benadeling deur die apartheidsisteem

Hy sê dat hy nie baie skade gely het op ‘n persoonlike vlak as gevolg van die apartheidsisteem nie omdat sy ouers se egskeiding hom so diep geraak het dat ander dinge nie ‘n groot indruk op hom gemaak het nie. Dit was eers toe hy ‘n student in die Dorothea Bybelskool was dat hy werklik die boosheid van die apartheidsisteem begin sien het. Hy sê dit is as gevolg van apartheid dat hy

vandag instaat is om elf verskillende tale te praat. Hy sê dat wanneer daar op 'n veldtog uitgegaan is, is hierdie spanne altyd gelei deur 'n blanke maar dat die blanke nie die verskillende tale magtig was nie en dat hulle as swart werkers dus verplig was om die vertolkingswerk te doen. Ook berading moes deur hulle gedoen word as gevolg van die taalkwessie maar hulle het net R30 per maand ontvang terwyl die blanke werkers baie meer geld as dit gekry het.

Op 'n stadium het hulle 'n snoepwinkel in die huis aangehou om voorsiening te maak vir die kostes van die bediening en in hierdie snoepwinkel is hy deur die polisie aangerand. Die groepsgebiedewet het hom verbied om 'n huis in die Pretoriase stedelike gebiede te bewoon en daarom het hy dan ook in die ou tuislandgebied van Bophuthatswana gaan woon. Hy was nooit 'n lid van enige politieke party nie en het ook nooit aktief aan die politiek deelgeneem nie alhoewel hy dit sy plig geag het om in die 1994 verkiesing te stem.

2.3 Ekumeniese bedrywighede

2.3.1 Bande met die Baptiste Unie

Sy verhouding met die Baptiste Unie is baie goed en hy is 'n baie getroue en lojale lid van die Baptiste Unie. Hy ondersteun ook die Baptiste Unie in die "Northern Baptist Association" en is baie gelukkig in die Baptiste opset.

2.3.2 Verhouding met ander vernuwingskerke

Sy verhouding met ander vernuwingskerke is ook baie goed en van die ander vernuwingskerke ondersteun ook die "Jesus for Schools Ministry". As gevolg van die ligging van die kerk bestaan die kerk uitsluitlik uit swartmense.

2.3.3 Verhouding met ander Pinksterkerke

Sy verhouding met ander Pinksterkerke is baie goed veral as gevolg van die “Jesus for Schools Ministry”. Daar was ‘n oorspronklike forum vir predikante in Mabopane maar as gevolg van ‘n verdeeldheid is daar nou twee verskillende groepe.

Die rede vir hierdie skeuring in die predikante forum is as gevolg van geld wat deur ‘n groot firma geskenk word aan kerke wat betrokke is by die gemeenskap. Hierdie kerke word deur ander kerke met afguns bejeën omdat hulle geld ontvang vir hierdie projekte en dit het veroorsaak dat daar twee verskillende predikante forums ontstaan het. (Onderhoud met oudl. P W Vorster, Sekretaris, Pretoria Baptist Forum 30 Januarie 1999)

2.3.4 Verhouding met tradisionele kerke

Die verhouding met die tradisionele kerke in die omgewing is uitstekend en alhoewel daar leerstellinge verskille is, is daar net die beste van gesindhede met die verskillende kerke. Die verhouding met ander tradisionele kerke is so goed dat daar selfs ‘n projek geloods is waarin die hulp van “North Carolina Baptist Convention” vir “Mabopane Central Baptist Church” gehelp het met bediening in ‘n skool vir dowes in die Rooms Katolieke kerk.

2.3.5 Gemeenskapsbetrokkenheid

Hy is uiters betrokke in die gemeenskap. So byvoorbeeld was daar ‘n vrou wat voor Kersfees gesterf het en nie ‘n kerk gehad het waaruit sy begrawe kon word nie en hulle het hom genader om die vrou te begrawe. Hy het ‘n tent gaan oprig by die plek waar sy begrawe moet word en het evangelisasiedienste vir die omgewing gehou terwyl hy die begrafnis gaan waarneem. Daar is ook ‘n

dagsorgsentrum in die kerk waar daar na klein kindertjies en babas gekyk word. Die burgemeester is 'n vriend van die kerk en wanneer hy kinders na Amerika toe neem, lewer die burgemeester altyd 'n toespraak. Hy en die kerk is baie betrokke in die Mabopane omgewing. Hy word deur die kinders Perembi genoem na aanleiding van 'n boodskap wat hy altyd uit Johannes 3:16 vir die kinders bring

"Perembi is the name which all the children of our township call me. Why do they call me Perembi? They gave me this name because of the message I preached to them to illustrate John 3:16 from the Bible. This is a message about the love of God for all people in the whole world.

Children are fascinated when I relate the story of Perembi. I not only tell the story but act it out for the children. The story goes like this:

There was a king who loved his people with all his heart. He knew what his people needed and protected his villagers in any way that he could. He loved old people, young people and little children. He protected everybody that was in his village. Perembi and his family lived in this same village.

Perembi was a hunter. He fed his family the meat of animals he hunted. He clothed his family with skins of animals he hunted. He proudly wore the traditional clothes of a Zulu hunter.

One day Perembi's wife told him that they had no meat to eat. He hunted that whole day, not finding any animals to kill. He was sad to return home without killing anything. As he was going along the way, he saw a little baby leopard. It was so small and was very beautiful. It seemed harmless since it looked like a small kitten. Perembi always thought about his children and he thought they would enjoy playing with this playful little cat. He decided to take it home. He was still carrying the cat as he approached his home in the village. His children saw him with something in his arms and they ran to greet him. They asked him what he has in his hand, He told that it was a baby leopard and that they could play with it. Oh! They were so happy to have the cat in their hands.

The king heard that Perembi had brought the little leopard home. Because he was full of love for all his people, he stopped what he was doing and went to Perembi. He warned Perembi that the cute little leopard would one day grow to be a big leopard and that he would kill Perembi and his family. Unfortunately, Perembi and his family did not take the king's advice. They thought they knew better than the king did. The king went away with a

painful heart, because they did not listen.

The little leopard ate porridge every day. The little leopard grew bigger day by day. I can see the children of Perembi enjoying themselves everyday as they played with the leopard. As it grew bigger and bigger, it grew stronger and stronger. The children and the leopard were all very happy as they played together.

One day the king came again to warn Perembi of the danger of this leopard. The king told Perembi that if he kept the leopard, he would one day kill Perembi and all his family. The king wanted to protect Perembi and his family from the death that would one day be caused by this leopard. Perembi thought that the king was just jealous because he did not have such a lovely pet animal for himself. Perembi chased the king away. The king went home with a grieved heart.

One day when the children were playing one of them fell and cut himself. As he began to bleed, he began to cry. The first to hear the child cry was the leopard. The leopard quickly ran to the boy and began to lick his wound. This was the first time that the leopard had tasted the blood of a human. It was sweet to his tongue and he became wild. The leopard now knew what leopards do and he killed all the children. He then ran to the house where Perembi's wife was cooking. The leopard killed her. After killing her, he ran to hunt Perembi.

The leopard did not have as easy a time with Perembi, since he was an experienced hunter. They fought for two hours.

People in the village sent a message to the king that the leopard is destroying all of the Perembi family. The king grabbed his spear and went out to fight the leopard. He found Perembi and the leopard fighting. When the leopard saw the king coming he jumped on the king, thinking that Perembi must be dead. The king fought the leopard for half an hour. The leopard had the king's neck in his powerful jaws. The king put his knife into the leopard and they both died at the same time.

Perembi was not dead, but only unconscious. The villagers came to take Perembi to the hospital. Perembi recovered and is alive today. He is going around telling people about the love of the king. The king died in the place of Perembi. Perembi was supposed to die because he never listened to the king.

Jesus came to die on our behalf on the cross. We were supposed to die because we are the ones who have sinned and have not followed the

advice of the king. The king still loves us and wants to protect us; Jesus came to save us. There are people today who do not listen, just as Perembi did not listen. Jesus dies to pay the price for our sin. Jesus arose from the grave and He is coming again, Ask Jesus to save you and he will.
(Mamatsinya R: Why the children call me Perembi)

2.4 Interpretasie en beoordeling

Mamatsinya se “Mabopane Central Baptist Church” is vandag die grootste swart Baptiste kerk in Pretoria en omgewing. Die verskillende bedieninge wat uit Reuben Mamatsinya se bediening uit ontstaan het is ‘n bewys daarvan dat die vernuwings Baptiste kerke en veral dan ook die swart kerke baie aktief in hulle omgewings is. Die “Mabopane Central Baptist Church” se bediening in sy omgewing is navolgenswaardig. Hierdie bediening sluit in die omsien na straatkinders, berading van aborsiekandidate en verskeie ander sosiale aangeleenthede in die omgewing. Die “Mabopane Central Baptist Church” is ‘n kerk wat dan ook die aandag getrek het van die “North Carolina Baptist Convention” wat gereeld uitreikings doen en behulpsaam is met werk in Suider Afrika. Die “Mabopane Central Baptist Church” besit vandag sy eie gebou. Hierdie gebou is volgens Reuben Mamatsinya meer as R3 miljoen werd. Die bediening om mense op te lei in praktiese hande arbeid het ook handig te pas gekom in die verbreking en verbouing van die gebou om aan hulle behoeftes te voorsien deur die gemeente self. Die visie van die gemeente is dan ook om elke persoon in die omgewing te bereik met die evangelie van Jesus Christus en om die Christelike lewenstyl aan mense te leer beide sosiaal, geestelik en verstandelik. Die gemeente is verder daarop ingestel om die behoeftes van die mense rondom hulle te bevredig, om hulle kinders op te voed, deur hulle wat honger is te voed en om skooling vir die huisloses te bied. Die opleiding van leiers is baie belangrik en die plant van ander Bybel gefundeerde kerke regoor die land vorm deel van hulle visie. Hulle is baie daarop ingestel om deel van hulle gemeenskap te wees wat werklik die basis vorm van hulle sukses.

Reuben Mamatsinya is werklik 'n bewys daarvan dat om te volhard in getrouheid vrugte afwerp en hy besoek dan ook Amerika gereeld onder andere saam met die kinders wat hulle op 'n projek na Amerika toe stuur. Hy heg 'n baie groot waarde aan akademiese geleerdheid en sy vrou het hoewel sy standerd agt drie maal gedruip het haar B A graad later voltooi. Dit is duidelik dat die "Mabopane Central Baptist Church" nie net die gemeenskap op geestelike vlak bedien nie maar werklik 'n holistiese benadering navolg en 'n groot impak op die gemeenskap maak.

3. “Siloam Baptist Church” – Johannes Mashaba

3.1 Ontstaansgeskiedenis

Johannes Mashaba is in Lydenburg in die ou Transvaal gebore. Hy het daar opgegroeï en het 'n lid van die Nederduitse Gereformeerde Kerk geword. Hy was 'n lid van die jeugkomitee van die N G Kerk gewees. Beide sy ouers was nie Christene gewees nie. Hulle het altwee later lede van die N G Kerk geword. Hy het in Lydenburg skool gegaan en het na sy skoolopleiding op laerskool na Burgersfort gegaan vir sy hoërskoolopleiding. Hy is ook op Burgersfort getroud en het by 'n busfirma gewerk. Hy word 'n lid van die N G Kerk as gevolg van 'n hoërskool onderwyser wat lid van dié kerk was. Terwyl hy by die busfirma gewerk het, het daar 'n predikant van die “International Assemblies of God” evangelisasiedienste by die werk kom hou en dit is waar hy die Here Jesus Christus ontmoet het. Hy het die Sondag gereageer op die uitnodiging wat die evangelis gemaak het en het hom die Maandag oggend besoek waar die evangelis vir hom die weg van saligheid duideliker gemaak het en hom op die pad van geloof in Jesus Christus van Nasaret geplaas het.

Terwyl hy nog by die busdiens gewerk het as kondukteur het hy 'n Baptiste predikant ontmoet. Hierdie predikant het gehoor hoedat hy getuig vir mense in die bus, hy het hom uitgenooi om sy kerk die volgende Sondag te besoek. Hy het die kerk besoek en sy getuïenis daar gelewer waarop die predikant hom uitgenooi het om 'n lidmaat van sy gemeente te word. Hy het in die jaar 1972 'n lidmaat van die Baptiste kerk geword. In 1972 het hy evangelisasiewerk gedoen saam met 'n tentveldtog en het hy die roeping van die Here Jesus tot voltydse bediening aanvaar.

In 1973 het hy sy studies begin in 'n Baptiste kollege in Oos Londen. Die kollege was in King Williamstown geleë naby Oos Londen. Dit was 'n swart teologiese

kollege en was genoem die “Baptist Bible Institute”. Hy het nie aansoek gedoen by die “Baptist Theological College of South Africa” wat op daardie stadium in Parktown, Johannesburg geleë was nie omdat hy geweet het dat dit slegs vir witmense bedoel was. Hy voltooi sy studies aan die einde van 1975 en begin in Januarie 1976 met ‘n bediening in Potgietersrus.

Die gemeente in Potgietersrus het bekend gestaan as Vaaltuin Baptiste kerk. Die kerk was deel van wat destyds genoem was die “Bantu Baptist Church”. Die kerk in Potgietersrus was baie klein gewees met geen gebou van hulle eie nie. Dienste is in ‘n klein sink gehuggie gehou. Terwyl hy daar bedien het is daar met die hulp van mense uit Central Baptist in Pretoria begin om ‘n kerkgebou op te rig. Die kerk het nou vinnig gegroei en dit is waar hy die roeping ontvang het om by kerkplanting betrokke te raak. Sy salaris op daardie stadium was R27-50 per maand.

Die “Baptist Convention” wat die nuwe naam was vir die ou “Bantu Baptist Church” het hom nou beroep as ‘n voltydse kerkplanter en hy het ‘n kerk geplant in Mathysenloop in die voormalige Kwandebele. Hy het die gemeente begin met net ses lidmate. Toe hy Mathysenloop verlaat het was daar twee en sestig lidmate gewees. Hierna is hy na Kwaggafontein en het daar met ‘n Baptiste kerk begin. Daar was aanvanklik net een familie in die kerk gewees en in daardie tyd het daar ook nog as gevolg van die “Baptist Union/Baptist Convention” situasie ‘n skeur in die kerk ontstaan. Johannes Mashaba het by die Baptiste Unie aangesluit terwyl ‘n deel van die gemeente eerder by die “Baptist Convention” wou bly. Johannes het gevoel om eerder as gevolg van die sterk en gesonde administrasie van die Baptiste Unie by die Baptiste Unie aan te sluit. Daarby het hy ook finansiële ondersteuning van die Baptiste Unie gekry. Hoewel hy lid van die “Baptist Convention” was is sy salaris deur die Baptiste Unie betaal. Derdens het hy gevoel dat dit nie die Christelike pad was om te loop deur te skeur nie, veral het hy so gevoel omdat die skeur langs rasse en kleurlyne

afgeloop het en het hy gevoel dat dit werklik 'n bevestiging van die ou apartheidse beleid sou wees. Hy het daarom eerder gekies om by die Baptiste Unie te wees en daardeur wou hy help om die Baptiste Unie werklik 'n kerk vir alle kleure te maak.

In 1988 het hy 'n nuwe kerk in Kwamhlanga gestig en dit is waar hy vandag nog is. Dit is die hoofstad van die voormalige Kwandebele tuisland. Hy het die kerk begin met net homself en sy vrou as lidmate. Vandag is daar twee en veertig lidmate. Hy het R500-00 per maand van die Baptiste Unie ontvang toe hy daar begin het. Hierdie R500-00 as ondersteuning van die Baptiste Unie is lateraan gestaak en het hy geen salaris ontvang nie, maar vandag word hy 'n salaris van R1 500-00 betaal wat alles vanuit die gemeente afkomstig is.

3.2 Multikulturele samestelling – beïnvloeding en benadeling deur die apartheidse sisteem

Die lidmaatskap van die kerk bestaan geheel en al net uit swart lede veral dan ook as gevolg van die ligging van die kerk wat dit vir ander rassegroepe feitlik onmoontlik maak om lede van die kerk te word. Die voertaal van die kerk is Zoeloe en somtyds ook Ndebele. Dit gebeur ook by geleenthede dat hy in Noord-Sotho preek.

Johannes Mashaba het gely onder die apartheidse sisteem en hy het fisiese letsels op sy liggaam as gevolg hiervan. Hy vertel van 'n geleentheid wat hy met die trein gereis het en laat in die nag op die Lydenburg stasie na die toilette wou gaan. Omdat hy half deur die slaap was het hy nie die bordjie op die toilet gesien dat dit 'n blanke toilet was nie en daar binne het die kondukteur van die trein hom raakgeloop en hom fisies aangerand. Johannes Mashaba sê dat dit regtig iets in sy lewe was wat hom altyd bygebly het en hy het daardie aand gehuil en maar net weer teruggegaan na die trein en sy reis voortgesit. Hierdie

aanranding moet ook gesien word in die konteks daarvan dat Johannes gestremd is in sy een been. Hy vertel ook van 'n geleentheid waarop hy een oggend toe hy al predikant was, sy Bybel geneem het en van sy vriende gaan haal het. Op pad kerk toe het die polisie daar aangekom. Daar was drie witmans en 'n swartman. Die polisie het begin om hom en sy vriende aan te rand en genadiglik vir hom het die een man gesê: *“Nee los hom, hy is die predikant”* omdat hy die Bybel gedra het. Sy vriende egter is herhaaldelik deur die polisie aangerand en geskop en mishandel. Hy sê dat ondervindinge soos hierdie hom sy lewe lank bygebly het. Johannes Mashaba het ook baie pyn ervaar as gevolg van die ou groepsgebiedewet. Hy het gereeld saam met 'n sendeling van Phalaborwa af Pietersburg toe gegaan en dan moes die sendeling nagenoeg sestig kilometers heen en terug ry sodat Rev. Mashaba in 'n swart gebied naby Pietersburg kan gaan slaap terwyl die sendeling weer terug moes ry na Pietersburg. Hy skryf dit toe aan genade dat hy nooit in die tronk beland het nie.

Hy was 'n kaartdraende lid van die ANC gewees. Hy sê dat dit nie aan die Baptiste bekend was dat hy 'n kaartdraende lid van die ANC was nie. Hy is vandag nie meer aktief by politiek betrokke nie en hy voel dat daar nie 'n verskil is tussen die vorige en die huidige regering nie. Hy sê dat sy vrou heeltemal apolities ingestel was hoofsaaklik omdat sy nie van witmense gehou het nie en daarom het sy haar heeltemal onttrek van enige kontak wat nie absoluut noodsaaklik was met witmense nie. Hy sê dat sy bitterheid en onvergewensgesindheid in sy hart en die gevoel wat hy teen witmense gehad het eers werklik weggegaan het nadat hy aangestel was as lid van die “National Peace Accord”. Hy sê na herhaalde ontmoetings met mense van ander rassegroepe en van ander oortuigings en gesprekke met verskillende mense het al daardie gevoelens wat in sy hart was net heeltemal weggegaan.

Johannes Mashaba is deur 'n evangelis van die “International Assemblies of God” na die Here toe gely maar nie lank daarna nie het hierdie evangelis die

gebied verlaat. Toe Johannes Mashaba by die Baptiste kerk aangesluit het, sê hy, het die Baptiste kerk aangaande God die Heilige Gees geleer, maar dit is nie geïmplimenter nie. Hy sê dat daarna terwyl hy studeer het by die teologiese kollege in King Williamstown is daar ook geleer aangaande die Heilige Gees maar het hy ook die implimentering daarvan gemis. Terwyl hy in Potgietersrus pastor was het hy in die konsistorie saam gebid met 'n pastoor van die Volle Evangelie kerk. Een dag terwyl hulle saam gebid het, het hy gevoel asof hy heel van voor af weer gered word en het die ondervinding van vervulling met die Heilige Gees deelagtig geword waarop hy ook begin het om in 'n vreemde taal te spreek. Wat die ondervinding volgens hom nog meer merkwaardig maak is dat die pastoor nie vir hom gebid het vir die ondervinding nie, maar die twee van hulle was slegs besig om saam te bid toe hy hierdie ondervinding deelagtig geword het. Sy vrou het die bediening om hardop in 'n taal in die gemeente te bid wat uitgelê moet word. Volgens hom het hy slegs die gawe van spreek in vreemde tale wat hy in sy privaat gebedstyd gebruik.

3.3 Ekumeniese bedrywighede

3.3.1 Bande met die Baptiste Unie

Hy beskryf sy bande met die Baptiste Unie as baie goed en hy is baie gelukkig binne in die Baptiste Unie familie.

3.3.2 Verhouding met ander vernuwingskerke

Hy het ook baie goeie verhoudinge met ander Charismatiese en vernuwingskerke en sê dat die struktuur van die kerk wat in Mathysenloop opgerig is, is met die hulp van Hatfield daar opgerig.

3.3.3 Verhouding met ander Pinksterkerke

Hy het uit die aard van die saak ook baie goeie verhoudinge met ander tradisionele Pinksterkerke. Hy respekteer die tradisionele Pinksterkerke maar hy het dit nie oorweeg om deel van hulle te word nie, hy verkies om 'n Baptis te bly.

3.3.4 Verhouding met die Suid Afrikaanse Raad van Kerke

Hy sê dat hy baie kontak met die Suid Afrikaanse Raad van Kerke gehad het toe hy nog betrokke was in die politiek. Daarna het hierdie kontak egter opgehou.

3.3.5 Gemeenskapsbetrokkenheid

Hy is vandag die voorsitter van die "Kwamhlanga Ministers Fraternal". Die sekretaris van hierdie "fraternal" is 'n Lutheraanse predikant. Hy is verder baie in die gemeenskap betrokke deur versorging van ou mense en help om byvoorbeeld vir hulle kerkpartytjies en funksies te reël. Hy is betrokke by die verspreiding van ou klere onder hulle. Hy bedien ook dikwels die woord tydens funksies wat deur staatsdepartemente gereël word en dan word hy baie keer genooi om die Woord by sulke geleenthede te bring. Hy het uit die aard van die saak baie kontak met die Mpumalanga regering en word ook partykeer genooi om die begrafnisdiens van een of ander belangrike regeringsamptenaar waar te neem. Alhoewel hy nie op die beheerliggaam van 'n skool dien op die oomblik nie word hy tog baie keer deur beheerliggame as 'n konsultant gebruik en raadpleeg hulle hom juis vir advies aangaande onderwysaangeleenthede. Hy het dus 'n aktiewe belangstelling en meelewing in die skole van die omgewing. Dit gebeur ook van tyd tot tyd dat daar selfs in die omgewing 'n twis ontstaan as gevolg van een of ander probleem en dan word hy ook geraadpleeg om te help met die oplossing van die probleem. Hy sê dat sy verhouding met die verskeie

“Baptist Convention” kerke in sy omgewing redelik goed is, veral omdat hy baie van die kerke self geplant het. Hy het verskeie posisies bekleed in die “Convention” ten tye van die skeuring van die “Baptist Convention” en die Baptiste Unie. Hy was ook die amptelike hoof van kerkplanting in die “Baptist Convention” gewees en sê dat die “Convention” die feit dat hy nie saam met hulle beweeg het nie gevoel het en daarom is die verhouding met die “Baptist Convention” in die breë nie heeltemal vandag wat dit moet wees nie. Hy sê dat daar self ‘n vyandige gesindheid in sommige kringe van die “Baptist Convention” teen hom is. Hy sê dan ook dat van die “Baptist Convention” lede al openlik gesê het dat Johannes Mashaba en Gilbert Ndlovu moet met klippe gegooi word omdat hulle kerke afrokkel van die “Convention” af om na die Baptiste Unie oor te gaan. Hy sê egter dat dit totaal nie die waarheid is nie en dat daar sommige kerke is wat vir hom en Gilbert Ndlovu volg omdat hulle vertrou in hulle het en dat dit glad nie is dat hulle afgerokkel word nie.

3.4 Interpretasie en beoordeling

Johannes Mashaba is ‘n baie goeie voorbeeld van iemand wat baie gelyk het onder die ou apartheidsstelsel en ook as gevolg van die Baptiste kerk se navolging van groot apartheid toe hulle in ‘n eie swart “Bantu Baptist Church” ingedeel is. As gevolg van sy wandel met Jesus Christus en sy vaste geloof en ‘n gees van verdraagsaamheid en vergewensgesindheid het Johannes egter uitbeweeg en is hy vandag ‘n vredemaker en iemand wat in die groter Pretoria gebied ‘n groot rol speel binne in die Baptiste kerk. Hy is vandag die voorsitter van die “Pretoria and District Baptist Church Planting Committee” en is werklik ‘n leidende figuur op die gebied van kerkplanting. Hy is ‘n baie gerespekteerde man in beide die Baptiste Unie sowel as in die liggaam van Christus in die breë en vele kerke het hulle bestaan aan sy vermoë om kerke te plant te danke.

Johannes Mashaba se bediening in die “Siloam Baptist Church” en sy bediening

in die breë in die Baptiste kerk asook in die gemeenskap is net nog 'n bewys dat die swart kerke van die Baptiste Unie oor die algemeen meer aktief in hulle gemeenskappe is as wat die blanke kerke is. Hy is verder ook 'n bewys van die feit dat Baptiste vernuwingsteologie in die praktyk verskil van die van 'n sekere vorm van die Charismatiese teologie en dat hy ook verskil van die tradisionele Pinksterteologie en dat Baptiste beginsels tog nog steeds vir hom voorop staan.

4. “Laudium Baptist Church” – Rev. Chin Reddy

4.1 Ontstaansgeskiedenis

Rev. Chin Reddy is 'n Indiër wat in Suid Afrika gebore is. Hy was die jongste seun van 'n Hindoefamilie en het daarom verwag om in sy pa se voetstappe te volg om 'n Hindoepriester te word. Hy en sy vrou het in April 1978 na Pretoria gekom en 'n Christelike kerk geplant in Laudium wat hoofsaaklik 'n Moslemgebied is. Die Laudium area word bewoon deur sowat 75% Moslems. Die kerk het begin om te groei met bekeerlinge van Hindoeïsme en oorplasinge van Christene van Durban. Hy was ook betrokke by die plant van kerke in Germiston, Lenasia en Azaadville. Sedert 1990 het hy al sy aandag en toewyding toegespits op die vestiging en stabilisering van die kerk in Laudium. In 1991 is die kerk geaffilieer met die destydse “Transvaal Baptist Association” en die Baptiste Unie.

Chin Reddy het as 'n weeskind grootgeword en na sy bekering tot geloof in Jesus Christus is hy deur sy skoonma gekonfronteer dat hy óf sy vrou óf Jesus kan hê maar nie beide nie. Hy het egter desperaat tot God gebid selfs al was hy nog wankelend in sy geloof en hy het die Here vertrou om sy vrou se gedagte te rig. Sy het die volgende dag haar familie ingelig dat sy saam met haar man gaan. Die skoonma was baie bedroef en het na haar dogter gekyk en vir die paartjie gesê dat hulle nooit weer na haar huis moet terugkeer nie. Vir Hindoes beteken dit om na 'n laer klas toe oor te skakel wanneer iemand 'n Christen word. Deur hulle besluit was hulle dus nou gereken as mense van 'n baie laer klas. Hulle was ingelig dat hulle nie langer enige familie het nie. Chin en sy vrou Kamala het nou begin om soos uitgeworpenes te lewe maar hulle het nietemin probeer om die Here te vertrou.

Rev. Reddy het gevoel dat sy vrou aangeval word deur demoniese geeste. In

die middel van die nag sou sy opstaan met skuim om haar mond en was sy baie duidelik onder hewige demoniese aanval. Rev. Reddy het nie geweet wat om te doen nie. Hy het op daardie stadium nog nie 'n Bybel gehad nie en hy het nie eers geweet hoe om te bid nie. By die tentdiens waar hy tot bekering gekom het, het hy een aand vorentoe gegaan tydens die uitnodiging, en iemand het vir hom gebid en hom huius toe gestuur. Hy het hom geen instruksies gegee oor hoe om te bid of hom enigsins onderrig in die basiese beginsels van dissipelskap nie. Hy is ook nie van 'n Bybel voorsien nie.

Dit was egter nie bekend aan hulle dat die ouer broer van Rev. Reddy in die tussentyd ook 'n Christen geword het nie. Die broer en sy pastor het vir Rev. Reddy en Kamala besoek en 'n Bybel saamgebring. Vanuit die Woord van God is hulle onderrig oor wat dit werklik beteken om 'n Christen te wees. Rev. Reddy het geglo hy was 'n Christen net omdat iemand saam met hom gebid het en Kamala het slegs haar man se wens volbring. Op die 15de Junie 1962 het hulle saam, met die volle wete wat hulle doen, Christus as Verlosser en Here van hulle lewens aangeneem. Gedurende die volgende vier jaar het die lewe en liefde van Christus deur hierdie paartjie op so 'n wyse gewerk dat broers, susters, tantes, ooms en selfs Kamala se ma tot geloof in Jesus Christus gekom het. In 1966 het Rev. Reddy die roeping ervaar om te studeer vir die voltydse bediening. Terwyl hy studeer het, het hy 'n kerk begin in sy huis wat grootliks deur die Here geseën is. Toe hy in 1968 gradueer, was hy geroep om die pastor van hierdie gemeente te wees. Die las in Rev. Reddy se hart was vir sy eie mense in Suid Afrika. Gedurende die volgende vyf jaar het die Here hom gebruik om vyf kerke binne in die Hindoe gemeenskap te plant. As gevolg van hierdie passie wat hy het vir Hindoe en Moslem Indiërs in Suid Afrika het hy 'n organisasie gestig met die naam van "Church Planting and Development in South Africa". Die doel van hierdie sending was nie net die redding van verlore nes nie maar ook hulle groei in die Here, die ontwikkeling van leiers en die plant van kerke. Soos wat die sending gegroei het, het die Here Rev. Reddy

gekonfronteer met 'n volgende uitdaging.

Volgens Rev. Reddy is daar oor 'n miljoen Indiërs in Suid Afrika.

“The majority are Hindus, with a Moslem minority. I found that the church for the last one hundred and twenty years had concentrated on the poor, the lame, the low class, etc. but very little had been done among the middle and high class.” (The testimony of Rev. Chin Reddy)

Gedurende 1978 het hy ervaar dat die Here met hom hieroor praat en hy het geskuif na 'n oorwegend hoër klas Moslem area en sedert 1980 tot vandag toe is hy besig om kerke in hierdie area te plant. Hy het ook die behoefte ervaar om mense te kan oplei in Bybelskole en vir hulle teologiese opleiding te kan gee. So het hy in 1981 die “Laudium Bible College” gestig veral vir die opleiding van Indiër Christene binne die konteks en omgewing van hulle eie Indiër kultuur. In 1983 het hy na die Haggai Instituut gegaan vir verdere studies en om die leierskapspotensiaal in hom verder te ontwikkel.

Rev. Reddy is tans die pastor van die “Laudium Baptist Church” in Laudium met 'n nuwe kerk wat geplant is in “Lotus Gardens”. Laudium is 'n Indiër woonbuurt volgens die ou groepsgebiedewet en is geleë aan die westekant van Pretoria in die Gauteng provinsie. Die totale bevolking van Laudium is ongeveer vyf en veertig duisend en die gemeenskap bestaan uit nagenoeg 60% Moslems, 40% Hindoes en 'n baie klein minderheid Christene wat uit verskeie denominasies bestaan. (“Laudium Baptist Church” pamflet). Die aantal Christene in Laudium word deur Rev. Reddy op minder as een duisend geskat. Rev. Reddy beskryf dan ook die Baptiste kerk in Laudium as 'n fundamentalistiese evangeliese kerk.

Toe die werk in 1978 deur Rev. Reddy begin is, nadat hy van Durban af gekom het, het hy aansoek gedoen by die plaaslike stadsraad vir 'n standplaas. Allerlei probleme en opposisie het egter daartoe gelei dat die gemeente eers in 1996 'n standplaas bekom het. Die gebou is nou in 1999 byna voltooi en die gebou wat

opgerig is, is 'n veeldoelige gebouekompleks wat nie net 'n plek van aanbidding sal wees nie, maar ook 'n plek sal wees waar 'n kleuterskool, 'n naskoolsentrum asook dienssentrum vir senior burgers en 'n verdowingsmiddel en alkohol beradingsentrum saam met 'n koffiekroeg, huweliksberading- en 'n algemene ontspanningsentrum gesetel sal wees.

Die groei in getalle deur die jare was nie altyd baie stabiel nie as gevolg van die feit dat van die lidmate somtyds hulle werk verloor en dan moet trek. Die gemeente het tans 'n lidmaatskap van sewentig. 'n Vroue gebedsgroep kom Dinsdagaande bymekaar en 'n Sondagskool word gehou op 'n Sondagoggend. Vrydagaande is daar 'n jongmense byeenkoms en 'n biduur vind ook elke Sondag voor die erediens plaas. Die gemeente hou egter nie aanddienste nie en op die oomblik ontmoet hulle by die "Transvaal College of Education" vir hulle Sondagoggenddiens. Alle ander byeenkomste vind plaas in die "Himalaya Secondary School".

Die kerk het 'n uitvoerende komitee wat aktief betrokke is in die administrasie en geestelike bediening van die lokale kerk saam met die pastor en die bedieningspanne.

Die kerk is op baie goeie voet met die "Central Baptist Church" en ander Baptiste kerke in die Pretoria area. Die kerk word ook ondersteun deur spanne van die "North Carolina Baptist Convention" en is op baie goeie voet met ander Christelike kerke in die omgewing.

4.2 Uitreiking in "Lotus Gardens"

Die "Lotus Gardens township" is in 1990 geproklameer om die oortollige bevolking van Laudium te kan huisves. Die "Laudium Baptist Church" het aansoek gedoen vir 'n kerkstandplaas in hierdie gebied. Hulle het begin uitreik

in "Lotus Gardens" en het 'n selgroep daar gevestig. In 1996 is die kerkstandplaas bekom teen 'n koste van R14 000. Die "Laudium Baptist Church" het die deposito van R3 000 betaal. Die Here het op 'n wonderbaarlike wyse die geld voorsien om die res van die standplaas af te betaal.

In 1998 het die Here vir die gemeente voorsien toe Rev. Harold Peasley van "Multi Media Ministries" 'n ooreenkoms beding het tussen die "Laudium Baptist Church" en die "Woodland Park Baptist Church", Chattanooga, Tennessee, in die VSA. Hierdie ooreenkoms het die resultaat gehad dat 'n span in Julie 1998 uitgekome het met 'n lening van 15 000 Amerikaanse dollar. Gedurende die twee weke het die span dan ook begin om die bouprojek in "Lotus Gardens" van stapel te laat loop. Huis tot huis evangelisasie, kinderklub en evangelistiese byeenkomste is almal georganiseer. Verskeie mense het die Here aangeneem as Verlosser en Saligmaker en 'n tent is opgerig aan die buitekant van die gebou en Sondagaanddienste vind op 'n gereelde basis plaas. ("Laudium/Lotus Gardens Baptist Church Newsletter" – February 1999)

In totaal is die gemeente voorsien van oor die R180 000 vir die oprigting van die gebou.

4.3 Gemeenskapsbetrokkenheid

Rev. Chin Reddy is op hierdie oomblik 'n lid van die Gautengse wetgewer. Hy is ook die voorsitter van die "African Christian Democratic Party" in Pretoria. Hy was vroeër 'n lid van die Nasionale Party wat hy ook op die ou presidentsraad verteenwoordig het en was ook op 'n stadium ministeriële verteenwoordiger. Rev. Reddy het geen probleem nog ooit ervaar om aktief aan die partypolitiek deel te neem en pastor van 'n gemeente te wees nie. In kontras met sommige van die blanke vernuwingsgemeentes vanuit 'n Baptiste agtergrond wat geen moontlikheid voorsien dat 'n pastor aktief in die politiek betrokke kan wees nie,

is dit nie die geval met Rev. Reddy nie.

4.4 Interpretasie en beoordeling

Die “Laudium Baptist Church” en die geskiedenis van die Rev. Chin Reddy is net ‘n bewys van hoe ‘n verskeidenheid die Baptiste kerk se lering van outonomie van die plaaslike gemeente moontlik maak. Aan die een kant is daar Afrikaanssprekende gemeentes wat uit ‘n gereformeerde agtergrond uit kom en wat vir 99,9% uit blankes bestaan en aan die ander kant is daar ‘n kerk soos die “Laudium Baptist Church” wat uit 100% Indiërs bestaan. Die hele konsep van die outonomie van die plaaslike gemeente maak dit moontlik vir ‘n kerk om, hoewel hy deel van ‘n groter struktuur is en dus werklik deel van ‘n opset is met kulturele verskeidenheid kan hy ook binne sy eie taal en kultuur sy geloof in Jesus Christus uitleef. As ‘n minderheidsgroep binne in ‘n minderheidsgroep is die geskiedenis van die “Laudium Baptist Church” ‘n merkwaardige een. Die “Laudium Baptist Church” is in baie opsigte anders as al die ander vernuwingskerke vanuit Baptiste agtergrond in die sin dat die vokale gawes, spreek in vreemde take, uitleg van tale en profesie nie in hierdie gemeente voorkom nie. Die gemeente is egter nie daarteen gekant nie, maar dit is net iets wat in die praktyk nie gebeur nie. Wanneer dit egter kom by duiweluitdrywing en verlossing van demoniese magte, is die “Laudium Baptist Church” egter weer ‘n leier op die gebied. As gevolg van Hindoeïsme en die veelgodedom van die Hindoeïsme en die werking van demoniese geeste binne in die Hindoeïsme is Indiër bekeerlinge tot die Christendom vanuit die Hindoeïsme altyd direk gekonfronteer met bese geestelike magte.

Vanuit ‘n blanke oogpunt sal hierdie as ‘n Charismatiese bedrywigheid beskou word, maar vir Rev. Chin Reddy en die “Laudium Baptist Church” is verlossing van demoniese magte en die lering in die verband basies net ‘n normale deel van hulle geestelike lewe en toerusting aan die heiliges om ‘n normale

Christelike lewe te kan lei. Ten spyte van al die ongelukkighede wat die apartheidstruktuur ook vir die Indiërbevolking in Suid Afrika meegebring het is dit egter opvallend hoe goedgesind die Indiër Christen nietemin teenoor die blanke is. Rev. Reddy het homself daarom by die Nasionale Party gevoeg die oomblik toe hy politieke regte verkry het en het tog later oorgegaan na die "African Christian Democratic Party" toe. Die opofferinge van hierdie Christene binne in 'n Indiërgebied waarin hulle 'n baie klein minderheid is en hulle toewyding aan die geloof in Jesus Christus as Verlosser en Saligmaker kan nie anders beskryf word as uiters prysenswaardig nie.

AFDELING C

VERNUWINGSKERKE IN PRETORIA EN HUL TEOLOGIEë

HOOFSTUK 10

VERNUWINGSKERKE SE TEOLOGIESE BANDE MET BAPTISTE TEOLOGIE

1. Die wedergeboorte en doop van gelowiges

Die Baptiste Unie het in September 1924 'n "Statement of Belief" aangeneem waarin hulle in punt 8 verklaar het

"We believe that all who receive the Lord Jesus Christ by faith are born again by the Holy Spirit and thereby become children of God" (The South African Baptist Handbook 1997-1998:405)

Parnell (1991 :11) sê dan ook dat Baptiste staan vir die beginsel van 'n wedergebore kerklidmaatskap en dat hierdie beginsel deur hulle vir eeue gehandhaaf is. Hulle laat slegs mense in hulle kerke toe wat bely dat hulle wedergebore is of bekeerd is of watter terme ook al daarvoor gebruik word. Oor die punt of die bekering volg op die wedergeboorte of die wedergeboorte op die bekering is daar 'n verkil van interpretasie soos wat daar maar normaalweg tussen die Calvinisme en Arminianisme bestaan. Maar eendragtiglik het die pastors van al agt die gemeentes wat ondersoek is gesê dat die wedergeboorte 'n vereiste is om 'n lidmaat van die kerk te word presies soos wat die Baptiste beginsel dit voorskryf. Dit is dan so dat by al hierdie gemeentes dit voorkom dat een of ander vorm van uitnodiging gemaak word waardeur mense Jesus Christus kan aanneem as Verlosser en Saligmaker. Hierdie uitnodigings word ook op 'n gereelde basis gemaak en nuwe bekeerlinge word dan bedien deur

spesiale opgeleide werkers wat ook almal in een of ander vorm opleiding ontvang het om dit te doen. Die feit dat die Baptiste kerk glo aan wedergebore kerklidmaatskap word by al hierdie vernuwingskerke vanuit 'n Baptiste agtergrond aangetref.

Die doop van gelowiges word dan ook konsekwent deur al hierdie verskillende kerke toegepas. Dr. Chris Parnell wat vir die afgelope vyftien jaar in die kerke van Pretoria en groter Pretoria werksaam is haal in sy werk **Baptist Vision in Southern Africa** (1991:22) vir Karl Barth een van die mees bekende Gereformeerde teoloë aan aangaande die doop

"I know of only a thin thread to which one may perhaps hold (and then hardly) for a proof of infant-baptism from the New Testament: the fact that Acts 16:15;18:8 and 1 Corinthians 1:16 speak of the baptism of "households" and Act 16:33 of the baptism of "hoi autoi" of the Philippian jailer, and that these passages do not explicitly forbid the supposition that babies may have been involved. One thinks, however, of the sequence that is invariable kept even in these narratives – the preaching of the word, faith, baptism - and one wonders whether one really wants to hold on to this thread !... One can hardly come to any other conclusion but that the case for a New Testament proof of infant-baptism is more than weak"

Hierdie aanhaling uit Barth se werk **The teaching of the church regarding baptism** beklemtoon dan volgens Dr. Parnell die punt wat Baptiste maak dat in watter tradisie mense ookal grootgeword het, dit altyd teruglei na die feit dat die Bybel die doop van die gelowige leer. Dr. Gordon Jones, het nadat hy Barth in Januarie 1961 ontmoet het en die doop met hom bespreek het, gerapporteer dat Barth sou gesê het:

"It should not have happened that Baptism as a free act of a responsible person has been replaced by Baby Baptism. In the New Testament it is always an act of responsible resolution. In the Younger Churches my criticism can be better understood. In Europe our traditions mean pouring water and more water. It is no wonder that we have so many Christians who don't know they are Christians, because they've never been asked ! Faith is an act of men, an act of knowledge and of obedience, not something imposed on men like a cap, by somebody who says, "Now you're a Christian"(Parnell 1991:22)

Die “Statement of Baptist Principles” wat bindend op alle Baptiste kerke is sê dan ook in artikel 2

“Believer’s baptism as an act of obedience to our Lord Jesus Christ and a sign of personal repentance, faith and regeneration; it consists of immersion in water into the Name of the Father, Son and Holy Spirit”
(South African Baptist Handbook 1997-1998:406)

Die enigste verskil tussen die kerke wat waargeneem is in die bediening van die doop is dat nie almal die doop as vereiste stel om lidmaat te word nie. Selfs gemeentes wat ‘n sogenaamde “closed membership” het, wat beteken dat iemand eers gedoop moet wees voordat hy ‘n lidmaat kan word, pas dit so toe dat indien die lidmaat net ‘n aanduiding sou gee dat hy hom iewers in die toekoms op belydenis van sy geloof gaan doop word hy tog as lidmaat toegelaat. By ander weer is die doop glad nie ‘n vereiste nie alhoewel hulle die doop van gelowiges toepas en dit baie belangrik in hulle hele kerkopset is, word dit geensins as vereiste gestel vir lidmaatskap nie. Dan is dit ook gevind dat daar ander gemeentes is wat die doop wel as ‘n vereiste stel maar by nie een van hierdie agt gemeentes was dit ‘n rigiede voorvereiste nie. In al die gemeentes word die doop bedien deur eenmalige onderdompeling in die naam van die Vader en die Seun en die Heilige Gees.

‘n Doopdiens in die Deo Gloria Baptiste Kerk

2. Die Bybel as finale gesag en die Goddelike Drie Eenheid

Die Baptiste kerk voel baie sterk oor die Bybel as finale gesag en so lees die Statement of Belief van 1924 dan ook in Artikel 1

“We believe in the scriptures of the Old and New Testaments and the original writing as fully inspired of God and accept them as the supreme and final authority for faith and life” (South African Baptist Handbook 1997-1998:405)

Parnell (1980:14) sê

“We have a wonderful book – God’s own Word – the Bible. Right from their early days, and all through the centuries, Baptists have been wary of relying on anything other than the words of Jesus Himself and His apostles as recorded in the New Testament. They have felt that since their fundamental desire is to be followers of Jesus and to do His will, they must beware of any other source than the New Testament.

The New Testament records the very words of Jesus, the acts He performed, and the letters to the churches written by those who knew Jesus personally. In addition, the Old Testament is also available – God’s word leading up to the full and final revelation of God’s will for man, found in the New Testament.”

Die een uitsondering is die “Manna Ministries” gemeente wat baie sterk in die Toronto-beweging is en waar Rev. Watt baie duidelik gesê het dat ‘n roeping nie op ‘n fundamentalistiese wyse uit die Bybel kan kom nie omdat die Here jou met ‘n visie roep. As Hy jou roep en Hy sê vir jou om in Centurion te gaan bedien sal jy dit nie in die Bybel vind nie. Die beginsel word daar gevind, maar nie die roeping self nie. Profetiese openbaring staan vir hom dan naas die Bybel se gesag. By al die ander gemeentes egter was hulle eendragtig dat hulle geloof in die onfeilbaarheid van die Woord vas staan. Die Bybel dan, en nie ‘n geloofsbelydenis of kerktradisie of enige ander subjektiewe openbaring nie, is die finale gesag vir leer en lewe vir die gelowige. So ook die leer van die Drie-eenheid soos vervat in die “Statement of Belief” in artikel 2

“We believe in one God, eternal existing in three persons – Father, Son and Holy Spirit. (South African Baptist Handbook 1997-1998:405)

Al die gemeentes wat ondersoek is, onderskryf hierdie beginsel heelhartig. Daar is ook geen geskiedenis in een van die gemeentes dat mense probleme met die leer van die Drie-eenheid gehad het of het nie.

3. Die outonomie van die lokale gemeente

Die Baptiste beginsel van die outonomie van die lokale gemeente is dan ook 'n baie spesifieke beginsel waarop die Baptiste kerk baie sterk staan. Die "Statement of Baptist Principles" lees in artikel 1

"We as Baptists believe in the church as the whole company of those who have been redeemed by Jesus Christ and regenerated by the Holy Spirit. The local church, being a manifestation of the universal church, is a community of believers, in a particular place where the Word of God is preached and observed. It is fully autonomous and remain so not - withstanding responsibilities it may accept by voluntary association." (South African Baptist Handbook 1997-1998: 406)

Parnell (1991:35) beskryf dit dan ook dat

"The local church must be autonomous, under Christ, but live in fellowship and humility with other churches."

Bow (s.a.:21)sê:

"The word used in the New Testament usually refers to a local assembly or congregation of the followers of Christ associated and covenanted together, for religious worship and work. These are the only kind of New Testament churches on earth. They are local, independent bodies, subject to no central power, governed by the New Testament code, and amenable only to Christ the living head. This is clearly evident from such expressions as: "The church which was at Jerusalem," "and when they had ordained them elders in every church," "gathered the church together," "the church in their house," "the church that was at Antioch," "the church of Ephesus," "the church in Smyrna," "in Pergamos," etc."

Die outonomie van die lokale gemeente is ook eendragtig deur al die gemeentes wat ondersoek is onderskryf. Die feit dat die gemeente onder die Here vry is om

die visie wat hy glo hy van die Here ontvang het, uit te leef is by elkeen van hierdie onderskeie gemeentes baie belangrik. By nie een van die agt gemeentes wat ondersoek is was daar 'n sweempie van isolasie bemerk of dat die individuele gemeente geneig is om sy eie ding by homself te doen nie. Almal was op een of ander manier betrokke daarby om nie net met ander gemeentes van die denominasie nie, maar ook met gemeentes uit ander denominasies van die omgewing en selfs buite die omgewing "fellowship" te soek.

4. Priesterskap van die gelowiges

Die "Statement of Baptist Principles" in die **South African Baptist Handbook** (1997-1998:406) leer dan ook in artikel 4 dat

"We as Baptists believe in the priesthood of all believers, by which we understand that each Christian has direct access to God through Christ our High Priest, and shares with Him in His work of reconciliation. This involves intercession, worship, faithful service and bearing witness to Jesus Christ, even to the end of the earth."

Die feit dat elke gelowige in eie reg 'n priester is wat die reg het om self by die Here te hoor, is 'n Baptiste beginsel wat ook baie duidelik in die kerke wat ondersoek is na vore kom. Die feit dat solank mense oor die basiese leerstellinge ooreenstem hulle ook vry is om in mindere sake te kan verskil word ook geïllustreer in hierdie gemeentes. Ten spyte van die feit dat hulle saamstem oor basiese Baptiste beginsels en almal as vernuwend geklassifiseer kan word is daar tog sake soos byvoorbeeld die wegraping of die volharding van die heiliges waaroor daar verskille tussen hulle bestaan.

5. Die kongregasionalistiese regeringstelsel

Die beginsel van die kongregasionalistiese regeringstelsel het in die geval van Hatfield tot 'n skeuring gelei tussen die grootste Baptiste gemeente van die dag en die Baptiste Unie (Parnell 1996:70). Die Baptiste Unie het dus in 1987 die

beginsel van die kongregasionalistiese regeringstelsel duidelik omskryf toe hy in artikel 3 gesê het

“We as Baptists believe in the principle of congregational church government, namely, that a constituted church meeting is, under the Lordship of Jesus Christ, the highest court of authority for the local church; and that each individual member has the inalienable right and responsibility to participate fully in the life and government of the church, including the appointment of its leaders.”

Met die uitsondering van “Manna Ministries” wat feitlik geheel en al ‘n ouderling beheerde regeringstelsel het en Lewende Woord wat ook ‘n ouderling regeringstelsel het, staan al die ander gemeentes baie sterk op die beginsel van die kongregasionalistiese regeringstelsel. Volgens pastoor Neville Norden van die Lewende Woord gemeente vereis die staat dat hulle elke jaar ‘n vergadering moet hou waarop ‘n stemming moet plaasvind en die leierskap herkies word. Daar bly egter baie min mense agter by die vergadering en die gemeente het die vergadering ter syde geskuif maar die staat verplig hulle om dit nogtans op ‘n jaarlikse basis te hou. Die Lewende Woord gemeente het ‘n bestuursraad van die vyfvoudige bediening en al die ouderlinge van die gemeente is ingedeel in die wyke waar hulle is. Die ouderlinge kom byeen, as daar ‘n saak is wat vir die hele gemeente van belang is, en dra dit op aan die pastore van die gemeente wat, voordat hulle die saak finaliseer, die ouderlinge geleentheid gee om inspraak te lewer. Van die verkiesing van die leiers van die gemeente deur die hele gemeente is daar in die Lewende Woord gemeente egter nie sprake nie.

In die “Manna Ministries” gemeente is selfs die beheer van die finansies direk onder die ouderlinge wat bestaan uit die pastor, sy vrou en ‘n derde ouderling. Die hoofpastor het ook die mag en die reg om enige lid van enige komitee enige oomblik af te dank of ‘n besluit van hom te herroep. By al die ander gemeentes is dit egter nie die geval nie. In die “Mount Carmel” gemeente word die jaarlikse algemene vergadering elke jaar in die tweede naweek van Februarie gehou. Die gemeente het ook ouderlinge maar hiërdie ouderlinge word deur die gemeente

demokraties gekies. Daar is egter 'n komitee wat die kandidate keur wat vir verkiesing aan die gemeente voorgehou word en hierdie komitee onderrig dan ook die potensiële kandidate alvorens hulle aan die gemeente voorgehou word. Die pastor is betrokke by die onderrig van hierdie potensiële kandidate en hy het ook die reg om sekere name aan die komitee voor te lê maar die komitee is nie verplig om die name wat die pastor aan hulle voorlê te aanvaar nie.

In die Deo Gloria Baptiste gemeente vind die algemene jaarvergadering deur middel van die onderskeie selgroepe plaas. Elke selgroep kies op 'n demokratiese wyse 'n leier uit sy eie geledere en daardie leier verteenwoordig dan die selgroep op die kerkraad. Elke selgroep bespreek dan op sy eie sake rakende die bestuur van die kerk en die begroting van die gemeente word deur elke selgroep individueel aangeneem. Elke individuele lid van elke selgroep het dus die reg om met enige voorstel na die algemene jaarvergadering te kom en indien die selgroep dit aanvaar word daardie voorstel deurgestuur na die kerkraad wat uiteindelik saamgestel word deur die leiers van al die verskillende selgroepe.

Dit is baie duidelik dat alhoewel hierdie gemeentes almal op die kongregasionalistiese beginsel staan elke een van hulle dit tog toepas op 'n wyse wat eie aan die gemeentes is. Die bestuurstyl wat in sommige moderne Charismatiese kringe aangetref word waar die pastor alleen al die sê het saam met een of twee vertrouelinge word oor die algemeen nie in hierdie gemeentes aangetref nie. By hulle almal staan die gedagte dat die gemeente se hoogste gesag aan die gemeente self behoort omdat Jesus sy gesag aan die kerk gegee het. Die kerk dra dit weer oor aan die gemeente en die gemeente wys leiers aan om hom te lei.

Die hele gedagte dat die hoofleier ook 'n dienskneg gesindheid moet hê word baie sterk in die gemeentes aangetref waarin die kongregasionalistiese stelsel

hoog gehou word.

6. Kerk en staat

In die “Statement of Baptist Principles” wat in 1987 opgestel is staan dan ook

“We as Baptists believe in the principle of separation of Church and state in that, in the providence of God, the two differ in their respective natures and function. The church is not to be identified with the State nor is it, in its faith or practice, to be directed or controlled by the State. The State is responsible for administering justice, ensuring an orderly community, and promoting the welfare of its citizens. The Church is responsible for preaching the Gospel and for demonstrating and making known God’s will and care for all mankind.”(South African Baptist Handbook 1997-1998:406)

Al die verskillende vernuwingsgemeentes vanuit Baptiste agtergrond handhaaf die siening dat daar ‘n skeiding tussen die kerk en staat moet wees. Die uitsondering is egter die Lewende Woord gemeente waarin pastoor Norden verklaar dat hy glo nie daar moet ‘n skeiding wees tussen kerk en staat en dat hy glo dat God mense oprig soos Sadrag, Mesag en Abednego wat opgerig was om staatsleiers te wees. As ‘n mens egter ‘n roeping het tot die politiek dan is hulle egter eerstens Christen en tweedens in die politiek. Dit gaan baie moeilik om beide te wees en twee visies vorm divisie. ‘n Dienende predikant kan volgens hom nie in die politiek staan nie. Al die ander gemeentes sê egter baie duidelik dat daar ‘n baie sterk skeiding tussen die staat en die kerk moet wees. In die geval van “Manna Ministries” word hierdie skeiding tussen kerk en staat ook verstaan dat die Christen hom op geen manier met die politiek mag en moet bemoei nie. By van die ander gemeentes word dit egter nie so verstaan nie. Alhoewel daar ‘n sterk skeiding tussen die kerk en staat moet wees en hulle absoluut die Baptiste beginsel van skeiding tussen kerk en staat onderskryf word daar tog gevind dat veral in die Indiër en swart gemeentes daar ‘n sterk politieke betrokkenheid gedurende die dae van die “struggle” was. In die Laudium Baptiste Kerk vandag nog is dit geen probleem as sy pastor Chin Reddy ‘n lid

van die Gautengse wetgewer is nie. Gemeenskapsbetrokkenheid en politieke betrokkenheid loop dikwels vir swart gemeentes hand aan hand en omdat hulle so intens by die gemeenskap betrokke is, is dit onafwendbaar dat daar ook politieke betrokkenheid sal wees. Ten spyte van 'n opmerking soos "*Church and state. Totally separate. We believe that the church is not there to bless the wrong doing of the state,*" is dit tog so dat elkeen van die swart pastors byvoorbeeld nie net die name van hulle plaaslike stadsraadslede ken nie maar op baie goeie voet met hulle sowel as die burgemeester is. Dit is nie die geval by meeste van die blanke gemeentes nie.

7. Interpretasie en beoordeling

Dit is baie duidelik uit al die inligting van die verskillende kerke ten opsigte van basiese Baptiste beginsels dat vernuwingskerke vanuit Baptiste agtergrond in Pretoria net so standvastig ten opsigte van basiese Baptistiese beginsels is as enige gewone Baptiste kerk, indien nie in sommige gevalle nog meer nie. Dit is baie duidelik dat veral die swart gemeentes baie streng op Baptiste beginsels staan. Onder die blanke gemeentes was dit net die Deo Gloria Baptiste gemeente wat baie sterk op Baptiste beginsels gestaan het. Die Lewende Woord gemeente is nie meer lid van die Baptiste Unie nie maar gee tog groot erkenning aan sy Baptiste wortels. "Manna Ministries" is, alhoewel nog 'n lid van die Baptiste Unie, nie baie toegewyd aan sy Baptiste agtergrond nie en dit is te betwyfel of hulle enduit 'n lid van die Baptiste Unie sal bly. By die swart en Indiër gemeentes saam met Deo Gloria is dit baie duidelik dat hulle in die eerste plek Baptiste is alhoewel hulle terselfdertyd net soveel ook glo aan die gawes van God die Heilige Gees. Geen spanning tussen hulle denominasionele verbintenis en hulle Charismatiese belewenis kon bespeur word nie. Verally vir die swart gemeentes en selfs vir die Indiër gemeente is om vernuwend te wees ook 'n kulturele begrip en nie net 'n teologiese begrip nie. Van die vernuwingsgemeentes vanuit Baptiste agtergrond in Pretoria kan dus tereg gesê

word dat hulle volkome, Baptiste gemeentes is wat gefundeer is op die basiese Baptiste beginsels soos deur die eeue in Baptiste kerke toegepas.